

התאחדותנו מול

יזמא לאוד

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

כ"ז אייר תשס"ח

במדבר

שנה י"ב גליון תק"ס

תוכן העניינים

- לקח טוב.....עמוד ב'
- דבש תמרים.....עמוד ג'
- בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
- פרפראות לחכמה.....עמוד ז'
- ודרשת וחקרת.....עמוד ט'
- פניני התורה.....עמוד י"א
- חוקים להורותם.....עמוד י"ג
- הילולא דצדיקא.....עמוד ט"ו
- חורבן בית שני.....עמוד י"ז
- משולחן מלכים.....עמוד י"ח

וכיסו בה את ארון העדות

שש ושמה, ומאיךך מוטרד ומודאג, התהלך לו בן עיר כשהגיע אליו הידיעה שנפלה בחלקו ירושה גדולה של הון עתק אותו ירש מקרוב משפחתו בעיירה מרוחקת, אך דא עקא שכל הדרכים המובילים מעיר זו לביתו בחזקת סכנה הם מפני השודדים האורבים בצדיי הדרכים ומתנפלים על העוברים ושבים וגוזלים וחומסים מבלי רחם.

בעודו מסתובב דואג ועצוב אנה ואנה, נצנצה לפתע רעיון במוחו שיחליף את בגדיו וילבש בגדים פשוטים מאוד עד שיראה כקבצן עני ואת הכסף הרב ישים בסל גדול ופשוט המיועד להבאת ירקות מן השוק, וכך יצא לדרך סמוך ובטוח מבלי לעורר חשד כל שהיא שיש באמתחתו רכוש עצום ורב.

מבלי לחשוב הרבה יצא לדרך הארוכה כשהוא לבוש בלויי סכות, וה' הצליח דרכו ושום אדם לא שם לב לאותו אדם הנראה כעני העושה דרכו עם סל גדול, אף אחד לא העלה בדעתו מה שהוא נושא עמו, ושאותו סל פשוט תמים למראה מכיל בקרבו אוצרות מלכים, בהגיעו למקום מבטחים שוב לא היה לו צורך להסתתר עצמו מתחת מעטה העוני והדלות, ואז כולם הכירו את רום ערכו ואת עושרו הרב.

עפ"י משל זה מבואר בספ"ק לפרש מאמה"כ "זהורידו את פרוכת המסך וכיסו בה את ארון העדות" דדבר זה בא להורות לנו את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר יעשו דהנה כי כן בשעת המסעות כיסו את הארון ואת כלי הקודש והמקדש באופן שהמתבונן בהם לא היה רואה אותם ורק כשהגיעו למקומם והקימו את משכן העדות רק שם הסירו את הפרוכת, ואז נתגלו הארון וכלי הקודש בכל יפעת מראיהם ערכם וקדושתם.

וכמנו נקח לעבוד את ה' דכשמתהלך לו האדם בעולם הזה הדומה לפרוודור וכל העולם כולו הוא רק דרך ארוכה איך להגיע לעולם שכולו טוב כשנושא בידו את כל רכושו הרב הן המה מצות ומעשים טובים אך מה יעשה האדם שיגיע בשלום יחד עם אוצרותיו ולא יפסיקוהו עוכרי דרכים אלו כוחות הטומאה שלוחי הס"מ כשיראו את האוצר הגדול שבאמתחתו ולא יהיה למשיסה בידים הזדוניות של נסיונות העולם הזה.

אכן הדרך הנכונה הוא דרך הענוה ושפלות הרוח, כי ההולך בגאווה ובקומה זקופה מושך הוא תשומת לב מכל עובר אורח ונכוננו לו סכנות גדולות, אך כשיתנהג בענוה וישא את אוצרו בתוככי נשמתו בגנוי לבו, או אז יעבור הוא את דרכו בשלום, ויגיע לעוה"ב שלם בתורתו שלם ביראתו, ושם בעולם העליון כשיגיע למחוז הפצו בשלום תהיה ניכרת מעלתו הגדולה, ויכירו כולם את רוב עושרו ושכרו מובטח לו לנצח נצחים.

קול יסודי התורה

21721 - 03.6171120

מס'	שיעור השבוע הבעל"ש
80 ₂	יום ראשון גיטין דף פ':
81 ₁	יום שני גיטין דף פ"א.
81 ₂	יום שלישי גיטין דף פ"א:
82 ₁	יום רביעי גיטין דף פ"ב.
82 ₂	יום חמישי גיטין דף פ"ב:
	ער"ש וש"ב - חזרה

7.19	זמן הדלה"י	8.11	ס"ז קר"ש א'
8.54	זמן מוצש"ק	9.06	ס"ז קר"ש ב'
אבות פ"ה - מברכים סיון - ר"ח יהיה ביום ד'			
המולד: אור ליום ד' בשעה 11.02 עם 9 חלקים			

לקה טוב

**ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים,
ע"ד מוסר וחסידות נאמרים**

כאופן שבניו אחריו יזכו להגיע אליהם
מכוחו. (מדבר קדש)

☆

והורידו את פרכת המסך, עבודת הכהנים
היא לבטל ולהוריד את המסך המכביל בין
ישראל לאביהם שבשמים. (כנסת ישראל)

☆

וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו, העשייה
הנדרשת מכל אחד הוא לא ללכת בגדולות
ובנפלאות ממנו, ולא על עבודתו ואל
משאו, שיתייצב על משמרתו בהתאם
למדרגתו. (דברי בינה)

☆

ושמו אותם איש איש על עבודתו ואל
משאו, הכהנים רועי העם חייבים להדריך
את ישראל ע"י עבודתו היינו שעבדו את
קונם, בכך ואל משאו היינו שיהיו והירים
לשאת ולתת באמונה. (אמרי נועם)

☆

וחיו ולא ימותו וכו' על עבודתו ואל
משאו, עצה הוא לאנשי המעלה בכדי
שלא ישלימו תפקידם בטרם עת וחיו ולא
ימותו, ע"י עבודתו ואל משאו פי' שיוסיף
יוחדש דרכים בעבודתו ית'. (תפארת יוסף)

☆

ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ומתו,
על דרך ששמעתי מאאי"ז וללה"ה, שיש
לפעמים אחד בא אל הצדיק ללמוד
ממדרגותיו, והצדיק אז בבחי' קמנות והוא
מקבל כך, וכמו שאירע שבא אחד אל הרב
המפורסם מוהר"ן וללה"ה וראה ששהת
או קאווע בטלית ותפילין, נסע לביתו
והתחיל לנחה גם כן כך, וזהו האזהרה ולא
יבואו לראות היינו לראות מעשיו ולקבלם
תיכף כבלע את הקודש, ולכן ומתו היינו
שיפלו ממדרגותם כי אם כשיראה זמן
גדלות ואז יקבלו ממנו. (דגל מהנה אפרים)

הננו להודיע בזה שבליל שב"ק זו

תתקיים ה"באטע" לאנ"ש

בבית מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

בשעה 11.45

שמקור מחצבתם הוא מאבות העולם
שבעבורם נברא העולם. (תפארת שלמה)

☆

כאשר צוה ה' את משה ויפקדם, דאי'
בוהר אשר הוא לשון אימא הוא התשובה
המאשר את האדם בדרך הישרה, וזה צוה
ית' למשה להעמיד מדריכים בדרך ישרה
את העם, וזה פי' הפסוק כאשר, והמאשר
אותנו, צוה ה' את משה, ויפקדם, משה
היה ממנה על כל דור לאשר את ישראל
בדרך הישרה. (דברי אמת)

☆

והלויים למטה אבותם לא התפקדו בתוכם,
תפקיד הלויים הוא למטה אבתם, פי'
לעורר זכות אבות על ישראל, ובכך לא
התפקדו בתכם פי' מוכתחים הם שלא
יחפרו מאומה ממעלתם כי פקודה מלשון
חסרון. (אור לשמים)

☆

איש על דגלו באת לבית אבתם, פי' איש
ישראל חייב לדגול בשמירה קפדנות על
מורשת אבותינו הקדושים. (בית אהרן)

☆

מנגד סביב לאהל מועד יהנו, מנגד פי' זה
שהוא הושב שעומד עדיין מנגד, סביב
לאהל מועד יהנו, שהרי הוא באמת קרוב
מאד. (פאר משה)

☆

משמרת המקדש למשמרת בני ישראל,
כבר אמרתי במקום אחר, הענין שהלויים
והכהנים מחזירים על הגרנות, התכלית
היה ללמד את ישראל שייטבו דרכיהם ואז
היה השראת השכינה, וזה הענין שהיה
צריך לשמור דבחסתלקות השכינה
מביחמ"ק, כן היה ארבעים שנה קודם
החורבן בעוה"ר, ולכן משמרת המקדש
היא למשמרת בני ישראל, והיה על ידי
הלויים על פי פקודת הכהנים. (מעגלי צדק)

☆

נשא את ראש וכו' למשפחתם לבית
אבותם, נשא את ראש פי' כאשר זה,
שזכה לנשיאות, תולה את הגדולה לא
בזכות עצמו, אלא למשפחתם, אוי תוקף
אותה מעלה לזכותו, לבית אבותם פי'

ויזכר ה' אל משה במדבר סיני באהל
מועד, במדבר סיני, מחובתו של איש
ישראל להיות עניו ושפל רוח, מועד אך
יחד עם זה חייב הוא לשלב שמחה עם
הענוה, בכדי שלא ליפול ליאוש ורפיון
רוח. (נועם אלימלך)

☆

במדבר סיני באהל מועד, זה מורה לנו על
קדושת התורה שהולכת ממקום גבוה
למקום נמוך, כי אפילו השפל שבשפלים
יוכל לבא לעבודת ה' על ידי התוה"ק,
שדיבורו של השי"ת היה במדבר שהוא
מקום פחות מאד, ושם היה דיבורו ית"ש,
ושם היה משכן השכינה הקדושה ואהל
מועד. (זרע קודש)

☆

שאו את ראש כל עדת בני ישראל,
שמוטלת החוב על ישראל שעניניהם יהיו
תמיד נשואות לשמים. (ארון עדות)

☆

לבית אבותם במספר שמות כל זכר
לנגלתם, לבית אבתם, יש שמעלתם הוא
ביהוסם בזכות אבותיהם, אמנם נעלה
עליהם הוא הווכה בזכות עצמו, לנגלתם,
בגלל מעשיו הטובים. (מראה יחזקאל)

☆

מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא
בישראל, מבן עשרים שנה ומעלה פי'
כשהאדם מגיע לגיל עשרים, ונעשה בר
עונשין אפי' בבית דן של מעלה, כל יצא
צבא בישראל פי' שעליו להיהלף הושים
ולחשוב מלחמה השערה. (אור פני משה)

☆

תפקדו אותם לצבאתם אתה ואהרן, על
ראשי הדור לדאוג שיהיו ישראל נפקדים
בפקודת ישועה ורחמים. (דמשק אליעזר)

☆

ואתכם יהיו איש איש למטה ראש לבית
אבותיו הוא, נראה לפרש דבא לרמוז על
צדיקי הדור לקרב כל איש מישראל לבל
ידח ממנו נדה, וזהו שאמר הכתוב ואתכם
יהיו איש איש למטה, מ"מ יהי עמכם
בצוותא, כי אמנם הוא בדרגה שפולה
מאוד מ"מ הלא ראש לבית אבותיו הוא,

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

שאו את ראש בני ישראל. במדרש זשייה לא עשה כן לכל גוי וכן וירם קרן לעמו, למה שאו כל ראש לקיים לא עשה כן לכל גוי ומה עשה וירם קרן לעמו, ויובן לפייד המפרשים בטעם הדבר שציוה הקב"ה למנות את בניי שהוא כדי לדחות טענת האומות שהם הרוב ובניי בטלים בהם כי אתם המעט מכל העמים להמשך אחר העי"ז, ולכן ציוה למנות את ישראל שבאמצעות כן נחשבו דבר שבמנין שאינו בטל ברוב דלא שייך ביה ביטול, והוה ביאור דברי המדרש למה שאו את ראש בני ישראל, היינו למה ציוה הקב"ה למנות את ישראל, לקיים מה שנאמר לא עשה כן לכל גוי, כי על ידי זה יהיו נבדלים מכל עם ולשון וירם קרן לעמו להיות עם סגולתו, ולא יכלו האומות לבא בטענה איך אנו נבדלין מהם כי דבר שבמנין אינו בטל ברוב. (דברי יוא"ל)

☆

וידבר ה' אל משה במדבר סיני. ודקדקו המפרשים מה בא לאשמיענו שהדיבור היה במדבר סיני, ויובן לפי דברי החת"ם כי הקב"ה נתן לנו את התורה שהיא אש ועי"ז מהראוי שנחיה עומדים נגד הכל כאש, ולעומת זאת מצינו בגמ' למה נמשלו דברי תורה למים לומר לך מה מים מניחין מקום גבוה והולכים למקום

נמוך אף ד"ת אין מתקימת אלא כמי שדעתו שפלה, ובניי משתמשים בהפכים האלו במקום הראוי ובזמן הראוי לעבודת ה', והיינו נכנעים וממעטים עצמם כמים, ומגביהים לבם ברכי ה' כאש, והנה בפסוק שאו את ראש בניי כתב הרמב"ן כי שאו הוא לשון גדולה, ולדרכינו נרמז לישראל שינשא ראשם ויגביהו לבם בעבודת ה', ולכן פתח ואמר וידבר ה' אל משה במדבר סיני ומבואר בגמ' כי מדבר רומז על מדת ענוה שהכל דשין אותו ואין בו נסות כלל ובא ללמדנו שצריכין להשתמש בשני מדות אלו במקום הראוי ובזמן הראוי לפעמים במדת הענוה למעט עצמם כמדבר ולפעמים במדת הגאווה להגביה לבם בדרכי ה'. (ברך משה)

☆

ויתילדו על משפחתם. במדרש בשעה שקבלו בני ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם ואמרו מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם הקב"ה פיהם ואמר להם הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שבני מביאין, שנאמר ויתילדו על משפחתם לבית אבותם, ויבואר בהקדם דברי הגמ' דעל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצאה נשמתן של ישראל והקשה ביד יוסף על מה עשה ה' ככה הרי בידו לעשות שיוכלו להתקיים ולא יצא

נשמתן, וי"ל כי כתב בקדושת יו"ט דאברהם אבינו בגודל אהבתו לעשות רצון קונו בהקרבת בנו יחידו לעולה תמימה הוליד גם בלב בנו יחידו התעוררות להקריב עצמו לעולה אשה ריה ניהוח להי והגם שאחרי שצוה עליו הקב"ה שלא לשהוט את בנו לא עשה דבר בפועל ממש אבל אהבה זו נשאר גם אחרי כן בבנו יחידו ובזרעו אחריו שגם הם ימסרו נפשם להי ע"כ, ובכן י"ל דלכן יצא נשמתן בעת מתן תורה למען יקבלו את התורה במסירות נפש להורות להם שצריכים למסור הנפש על כל מוצא פי ה', והוה ביאור המדרש בשעה שקבלו בניי התורה בדרך נעלה זו שיהיו מוכנים למסור נפשם על קדושת שמו, אמרו מה ראו להתקרב דאחז"ל דהנהרגין על קידוש ה' אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתן, ועי"ז נתקנאו דהרי הם אינם מצוין על קדושת ה' (סנהדרין עד:), סתם הקב"ה את פיהם הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שמביאין בני, כי בניי זרע אברהם יצחק ויעקב אשר השרישו כח מסירות נפש בבניי עד סוף כל הדורות וכח זה נשאר בבניי להיות מוכן ומזומן תמיד למסור נפשם למען קדושת שמו יתברך.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שלימ"א)

לעילוי נשמת

האה"ח מרת **אסתר פארקאש** ע"ה
ב"ר מנחם ישראל ז"ל
גלב"ע ה' אדר
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **צבי איסר הוינמלך** ז"ל
ב"ר יחזקאל שרגא ז"ל
גלב"ע כ"ט אייר
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **ישיעי' מרדכי וויינבערגער** ז"ל
ב"ר אשר אנטטיל צבי ז"ל
גלב"ע ער"ה סיון
ת. נ. צ. ב. ה.

התאחדות אנרכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל – בני ברק

חיי"ם ושלום יומיפו לו

מעומקא דליבא, נשגר בזה ברכת מולא טבא, קדם הדר"ג האי גברא רבא, חיי"ם שיש בו הרבצת תורה, פה מפיק מרגליות בעוז ובגבורה, מגיד שיעורין בקהילתינו, עומד תמיד לימין פעולותינו, ודואג למען הרמת קרנינו, סיני ועוקר הרים, צולל במים אדירים, ומעלה מרגניתא בשיעוריו ודרשותיו היקרים, נודע בחריפותו ובבקיאותו, ובעבודתו זו תפילתו, שמו מעריצים ומהללים כתהילתו,

הרב הגאון רבי חיים שלום קליין שליט"א

לרגל השמחה שבמעונו באירוסי נכדתו שתחי'

בת חתנו כבנו ידידינו החשוב מרביץ תורה, נודע לשם ולתפארה, הרב ישראל יודא בערגער שליט"א ר"מ בשיבתנו הק'

וצרופה בזה ברכתינו, בשם כל קהל עדת קהילתינו, שמשמחה זו יושפע לו בריות גופא ונהורא מעליא, ויזכה להמשיך בהרבצת התורה לעלם ולעלמי עלמיא, וימשיך לעמוד לימין פעולותינו, לפאר ולרומם קרן התורה והחסידות בתוכינו, ויתברך בברכת שלום, מעתה ועד עולם.

החותמים לפען שפנו באהבה ובהערצה

הגבאים

שיר וקול תודה

ביקרא דאורייתא, נשגר בהאי עינא דחדוותא, כסא דברכתא, ומולא טיבותא, לכבוד ידידינו החשוב האי צנתרא דדהבא, מגיד שיעורין בהיות דאביי ורבא, נחמד למטה ואהוב למעלה, מקשיבי שיעוריו מודים לשמו בתהילה, כשלמה עוטה אורה,

הרב ישראל יודא בערגער שליט"א

לרגל שמחתו באירוסי בתו החי' תחי' למז"ט ובשעטו"מ

ותהי נא ברכותינו לראשך עטרת, שיזכה לתענוג ונחת לשם ולתפארת, ויוכל להמשיך בהרבצת התורה, לתפארת קהילתינו המעטירה, מתוך שמחה ואורה, וכט"ס.

בברכת התורה

תבורת יסודי התורה

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

שאו את ראש

ידוע העובדא שהרה"ק בעל מאור ושמש זי"ע בעת שהיה מסתופף בצל הרה"ק מליזענסק זי"ע ביקש פעם מרבו שהוא רוצה לשמש אותו לילה אחת כדי לראות את סדר עבודתו הק' ורבו נתן לו רשות על זה, והיה בחצי הלילה ביקש הרה"ק מליזענסק ממנו להביא לו טיי, וכשנכנס הבעל מאור ושמש עם הכוס טיי לרבו, נבהל ונשתומם בראותו שאיזה איש זקן עם הדרת פנים יושב אצלו, ומרוב פחד נפל הכוס מידו ונשפך ארצה, כשנתעורר מעלפוניו התחבא עצמו מפני הפחד שגבר עליו, אחר כך קראו הר"ר אלימלך ושאלו למה לא הביא לשתות, השיב שראה איש אחד היושב בהחדר, והבין שהוא בא מגבתי מרומים, ומרוב פחד נפל הכוס מידו, שאל לו הרה"ק הר"ר אלימלך: האם התבוננת בפני הזקן שהיה כאן, ענה לו המאור ושמש: שמפני פחד ואימה לא היה יכול להביט בו כלל, נענה הרה"ק הר"ר אלימלך ואמר בזה"ל: "וויי דאס קינד וואס קען נישט קוקן דעם טאטן אין פנים אריין" הלא זה הי' אברהם אבינו, ובוה יל"פ כונת הפסוק "שאו את ראש.. לבית אבותם" אמר לו הקב"ה למשה: שא והרם את נפשות בני ישראל שיוכלו להרים ראש ולהסתכל בפני אבתם שלא יתביישו. [חקל יצחק]

איש על מחנהו ואיש על דגלו

כפרי אחד מסביבות פרעמישלאן היה חוכר הבית מוזיגה מאדון הכפר ומוזה התפרנס בכבוד, ובכל שנה ושנה הי' צריך לחדש את השכירות מחדש, פעם אחת החליט האדון שלא להשכירו יותר להיהודי, בצר לו נסע הכפרי לפרעמישלאן וסח להרה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן את דאגתו ובכה והתחנן לפניו שיתפלל בעדו להשי"ת שישאר הבית מוזיגה אצלו, ונשאר לשבות את השבת בעיר פרעמישלאן, ובליל שב"ק כאשר ערך הרה"ק את שולחנו הטהור והתחיל לומר את להזמר "כל מקדש" כאשר הגיע להתיבות "שכרו הרבה מאוד על פי פעלו, איש על מחנהו ואיש על דגלו", אמר כך: "שכרו" של השומר שבת "הרבה מאוד", ומהו שכרו, "על פי פעלו" שכמו שהוא גוזר בפ"ו כך פועל"ם בשמים, שהצדיק גוזר והקב"ה מקיים, והפסיק באמצע ופנה אל האנשים העומדים סביבו, ואמר: מה אתם אומרים, האם מאירל משמר שבת קודש כהלכתו, והשיבו כולם: הן, א"כ - אמר שוב הצדיק - מכיון שמאירל משמר שבת כהלכתו, הרי הוא גוזר ואומר: "איש על מחנהו ואיש על דגלו" שכל אחד ישאר על מקומו בשלום, הצדיק נתכוין בזה על אותו הכפרי חוכר המוזיגה, אך שום איש מן המסובים לא הבין את כוונתו, ולא ידעו על מי סובבים הדברים, וגם החוכר בעצמו שהי' איש פשוט לא הבין שעליו רומזים דברי הצדיק, ואותו אדון נפל פתאום ברחוב העיר ולא הי' יכול ללכת לביתו, ושולחו אחרי רופאים, ובאו ואמרו שאין תרופה למכתו, בתוך כך נצנץ רעיון במוחו של האדון שאולי באה עליו צרה זו

כעונש על אשר שלח ידו ביהודי לגרשו מפרנסתו, מיד שלח לקרוא אליו את היהודי, ולא מצאו אותו בביתו מפני שהי' אז אצל הצדיק בפרעמישלאן, המתין האדון עד בואו ושלח אחריו ואמר לו שיכול לשכור את המוזיגה מחדש ומוחל לו גם את דמי השכירות ונותן לו את העסק בחינם, ותיכף אח"כ נתרפא האדון ממחלתו.

אל תכריתו את שבט הקהתי

פעם באו פרנסי העיר לאניק להתדיין עם רב העיר בפני הרה"ק הזר שלום מבעלזא זי"ע הרב טען כי אין הוא יכול להתקיים מהשכירות שמקבל מהקהל, והפרנסים טענו כי יודעים המה שהוא עושר אדיר ואינו זקוק לכסף זה, השיב להם הרה"ק מבעלזא: עכשיו התיישב לי מאמר תמוה במדרש על הפסוק "אל תכריתו שבט הקהתי" זש"ה אל תגזול דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער, ולכאורה מה הקשר בין שני הפסוקים, אלא בדרך כלל צרה עינם של הבריות בלויים המתפרנסים מכספי הציבור, ורוצים תמיד לגזול מהם "דלותם" ולהוכיח שיש להם כסף סמוי, ואין צריכים להחזיק בהם, לפיכך הזהירה תורה "אל תכריתו - אוכל מפי - שבט הקהתי", ואל תדכאו עני "בשער" בכל מיני השערות שיש לו ממון בסתר.

כי לך טוב להודות

בשורות אהודות מועט המחזיק את המרובה, נגדך בזה ברכת מולא טבא, בכל לשון של אהבה וחביבה, קדם חבריע וידייע האני צנתר דדהבא, כשמן הטוב תורק שמו, לצור על ראשו,

נמר שמואל יודא מאשקאוויטש הי"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג למז"ט ובשעט"מ

ואנלין מיליא, יהון לרקיעא, שהזיווג יעלה יפה בסייעתא דשמיא, ויהא קטיר לעלמי עלמיא, ואך טוב וחסד ירדפוך, כל ימי חיך, אכ"ר.

כעתירת וברכת ידיך השמחים בשמחתך

מאיר צבי ווייס, דוד זוב בער דאוידאוויטש

שלמה אהרן וויינבערגער

”למען אחי ורעי”

שע” התאחדות האברכים דחסידי סאטמאר
בנשיאות כ”ק מרן אדמו”ר שליט”א
בני ברק – אלעד

אל כבוד ציבור אנשי שלומינו שיחיו

פונים אנו בזה בבקשה רבה היות כי לאחרונה נתרבו המבקשים ומחפשים אחרי מקורות פרנסה, לכן אנו חוזרים בזה לבקש לכל בעלי עסקים מאנ”ש שיש להם קשרים עם אנשי עסק שיואלו נא לדרוש ולברר אצלם אם הם מעוניינים בעובדים, ואולי יצליחו עי”ז להשיג פרנסה לאחרים

וכמו כן כל מי שיש לו איזה הצעות או רעיונות לעזור לאחרים בפרנסה יפנה אלינו בהקדם בכדי שנוכל לבוא בעזרת המבקשים.

ויה”ר שחפץ ה' בידינו יצליח ונוכל להמשיך ולהרבות בפעולותינו, ויהי נועם ה' עלינו וישרה שכינה במעשה

בכבוד רב

הנהלת ”למען אחי ורעי”

בית המדרש דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ”ק מרן אדמו”ר הגה”ק שליט”א
זכרון מאיר – בני ברק

מודעה רבא לאורייתא

הננו מודיעים בזה לכל אנשי שלומינו הע”י
כי אי”ה ביום שבת קודש אחה”צ ילמד

הר”ר חיים דוב בלאשטיין שליט”א

שיעור בפרקי אבות מתובל בדרוש פוסק ואגדה

בשעה 6.40 בדיוק בבית מדרשינו

בערת שבתא טבא

הגבאים

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

קשה למה לא המתין עד שישאו נשים ויהיו להם בנים ויעניש הבנים, לכן מסיים ואומר "ובנים לא היו להם" שהסכימו שלא ישאו נשים. (זרע האב)

☆

אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי מתוך הלויים וזאת עשו להם והיו ולא ימותו. איתא במדרש (תנחומא במדבר כ"ג) ילמדנו רבינו העובר על כריתות שבתורה כמה הן מתרפאין ויוצאין מידי כריתתן כך שנו רבותינו כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן, וקשה מה ענין הלכה זו לכאן, ונראה דהיה קשה למדרש שהכתוב מתחיל בכרת דכתיב "אל תכריתו" ומסיים במיתה "ולא ימותו" ועוד היה קשה כיון שהקדים ואמר "אל תכריתו" למה חזר ואמר "ולא ימותו" ע"ז מתרין המדרש חייבי כריתות שלקו נפטרו מכריתתן אבל עדיין חייבים מיתה בידי שמים, כי אם נאמר שנפטרו גם מן המיתה מה בינם לחייבי מלקות ועוד היה לו להתורה לצות שילקו אותם בכדי שיפטרו גם מן המיתה אלא ע"כ שמכריתות נפטרו אבל עדיין חייבים מיתה בידי שמים, וז"ש הכתוב "אל תכריתו את שבט משפחת הקהתי" וא"ת שיש להם תקנה במלקות, זה אינו שמיתה הם עדיין חייבים, אלא "ואת עשו" יעשו כצווי התורה או "חיו ולא ימותו" גם בידי שמים. (אמרי שפר)

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד וגו'. וי"ל הדנה איתא במדרש אך את מטה לוי לא תפקד וגו' מה כתיב בראש הספר שאו את ראש כל עדת בני ישראל רומם את ראש גדל את ראש לא נאמר אלא שאו את ראש כאדם האומר לקוסטינר סב רישיה דפלו ובא לרמו שאו את ראש שאם יזכו יעלו לגדולה כמה דתימא ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך, ואם לא יזכו ימותו כולם כמה דתימא ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על העץ, והיה גלוי לפני המקום שימותו כולם במדבר וינטלו ראשיהן, ולכאורה קשה מדוע רמו להם הקב"ה דווקא כאן שימותו ולא במקום אחר, אכן י"ל דאיתא במדרש (שה"ר ב' י"ג) אמר ר' אלעזר אע"פ שהתורה נתנה בהר סיני לא נענשו עליה עד שנתפרש להם באהל מועד הה"ד עד שהבאתיו אל בית אמי זה הר סיני, ואל חדר הורתי זה אהל מועד, שמשם נתחייבו ישראל על ההוראה, והשתא יתבאר הכתוב על נכון "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" כל הדברים היינו התורה והמצוות שדבר ה' בהר סיני "באהל מועד" אמר להם התורה והמצוות באהל מועד "לאמר" פעם שנית, ולמה נשנית פעם שנית, על כן אמר "שאו את ראש בני ישראל" אם יזכו וישמרו המצוות יעלו לגדולה ואם לא יזכו ינטלו ראשיהן, דזה לא היה עד שנתפרש להם באהל מועד שמשם נתחייבו ישראל על ההוראה. (כסף נבחר)

☆

שאו את ראש כל עדת בני ישראל וכו' במספר שמות כל זכר לגולגולתם. וצ"ב מפני מה נאמר במנין בני ישראל "לגולגולתם" ואילו במנין שבט לוי נאמר "פקוד את בני לוי לבית אבותם למשפחותם כל זכר מבן חודש ומעלה תפקדם" ולא נאמר לגולגולתם, וי"ל ע"פ מה שאמרו חז"ל (מנחות ל"ג) דאדם שנולד עם שני ראשים אינו חי הרבה, והשתא יובן שפיר דשבט לוי שנמנו מבן חודש יכול להיות שיהיה תינוק שנולד עם שני ראשים ואם היו נמנים "לגולגולתם" אז יצטרכו למנות את התינוק לשני ראשים לכן לא נאמר "לגולגולתם" אבל בני ישראל שנמנו מבן עשרים שנה ומעלה אין שום מציאות שיהיה אדם עם שני ראשים בן עשרים שנה כי אינו מאריך ימים ולכן אפשר למנות אותם "לגולגולתם". (תפארת יונתן)

☆

וימת נדב ואביהו לפני ה' בהקריבם אש זרה ובנים לא היה להם. וי"ל ע"פ מה שפירש בס' "זרע ברך" שבי"ד של מעלה אין מענישין רק מבן כ"י שנים אבל בי"ד של מטה כבר מענישין מבן י"ג שנים אכן אם הקב"ה הוא למטה אז נוהג הוא כבי"ד של מטה, עוד כתבו המפר' שאם אדם שאין לו אשה עבר עבירה שמתחייב ע"י מיתה אז הקב"ה תולה לו עד שנושא אשה ומוליד בנים והקב"ה נוטל אחד מבניו בעוון אביו, ומה שלא עשה כך לנדב ואבוהו כיון שהסכימו שלא לישא אשה, וז"ש "וימת נדב ואביהו" ונענשו וקשה הלא היו פחות מבני כ"י שנים כדאיתא בזוהר ג' נ"ו, ולמה נענשו לכן בא הכתוב כמשיב ואומר "לפני ה'" דהשכינה ירדה לארץ וא"כ מעניש מבן י"ג כבי"ד של מטה, אבל עדיין

כי תקדמנו ברכות טוב

מעומק הלב, נגדך ברכת מול טוב, וערכות לרוב, קדם
ידידעו וחבריעו החתן החשוב והמהולל, אהוב וחביב
בפי כל, על כל מכיריו אהוב וחביב, זה זהב לו סביב,
תורה יר"ש וחסידות אצלו שלוב.

נמר חיים מאיר גאלדבערגער הי"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג למז"ט ובשעטו"מ

ואנלין מיליא, יהון לרקיעא, שהזיווג יעלה יפה
בסייעתא דשמיא, ויהא קטיר לעלמי עלמיא, ואך טוב
וחסד ירדפוך, כל ימי חייד, אכ"י.

כעתירת וברכת ידידיך השמחים בשמחתך

יואל יצחק יאקאב — יואל שפילמאן

פה עיה"ב לאנדאן ע"א

"בנות ארץ ישראל" בית פייגא ד'סאטמאר

בית חינוך חרדי לבנות

מיסודה של הצדקנית מרת אלטע פייגא טייטלבוים הרבנית מסאטמאר ע"ה

קרית יואל - בני ברק

טייערע מאמע תחי'

אזוי ווי יעדעס יאר קומען מיר אויך יעצט רופן צו די וויכטיגע

"חינוך פארזאמלונג"

וואס איז געווידמעט צום אנדענק פון די אומפארגעסליכע סאטמארע רעבעצן

הרבנית הצדקנית אלטע פייגא ב"ר אביגדור ע"ה

א"ח פון רבינו הקוה"ט בעל דברי יואל ז"ע, מייסד פון אונזער הייליגן בית חינוך

וואס וועט א"ה פארקומען:

קומענדיגע זונטיג אוונט - כ"ז אייר

אין זאל "המלך שלמה" רח' שלמה המלך 25

אין פראגראם בעזהשי"ת:

8:15 אזייגער - טעיפ'ס פארקויף

זעלטענע געלעגנהייט! פארפאסט נישט! כאפט אריין! זעלטענע געלעגנהייט!

הערליכע קינדער טעיפ'ס פונעם באוואוסטן מחנך מוה"ר ח. ד. ווייס שליט"א

"דער רבי פון חדר דערציילט"

9.00 אזייגער - אויפנאמע און חיזוק ווערטער דורך אונזער חשוב'ע רעביצין מייליש תליט"א

9.30 אזייגער - רעדע

א געזונטע פארבינדונג צווישן מאמע און קינד, ווי אזוי?! מיט וואס?!
דורך מרת אויסטרליץ תחי'

ווארט אייך צו זעהן יעדן פערזענליך

הנהלת בנות ארץ ישראל

בית פייגא

הדרשת והקרת

עניינים נפלאים, בסוגיות ובפלפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

בענין שליחות בפדיון הבן – ולקחת חמשת חמשת שקלים וכו' ונתתה הכסף לאהרן ולבניו

האב נותן ממון לשליח ליתן לכהן בודאי מהני, ולפי"ז הכא לא קשה כלל דהרי משה רבינו לקח הכסף מהבכורים ונתנם להכהנים.

אי אפשר לעשות שליח כי הוי מקום שחב לאחריים

ובשו"ת מהר"ם שיק (י"ד סי' רצ"ו) וכ"כ במקרי דרדקי (פ' קרח) בביאור דעת הריב"ש דבתופס לבעל חוב במקום אחר לאחריים, הרי כתב הרא"ש דאפי' אם עושה שליח לא קנה דלא מצי משוי שליח לחוב לאחריים, ולפי"ז בפדיון הבן הרי אם נותן לכהן אחד הוי חב לאחריים וע"כ אינו יכול למיעבד שליח עב"ד.

אכן גם בפרשתן הרי לא היו רק אהרן ובניו והם קיבלו השקלים ולא היה חב לאחריים ושפיר מצי למיעבד שליח, אמנם למ"ד (ובחיים דף ק"א) דמשה כהן גדול היה, אתי שפיר דהרי בזה אמרינן מיגו דזכי לנפשי' זכי נמי לחברי', אכן בשו"ת יהודא יעלה (סי' רס"ב) רצה השואל ג"כ לומר דהוי כתופס לבע"ח, וסותר דבריו דלא דמי דהתם במציאה יכול כל אחד לקחת, והוא עושה שליח לקבל לו חב לאחריים אבל הכא הרי הממון הוא בידו ואין לשום כהן זכות לקחתו רק שהוא נותנו למי שהוא רוצה וזה לא מיקרי חב לאחריים ושפיר מצי למיעבד שליח.

עוד כתב בחת"ס (שם סי' רצ"ה) בביאור דברי הריב"ש דכל מיילי דלא מידי איהו עביד לא מצי משוי שליח ובמילה איכא למימר דכתבה תורה המול לכם כל זכר שתהיה המצוה מוטלת על כל ישראל, כי לא היה יכול איש שנמול בקטנות למול גדול אחר, כי הרי עליו לא חל מעולם מצוה זו דנימול כשהיה קטן, וזה שצריך למול בניו זה מצוה אחרת, וע"כ בפדיון הבן אינו יכול לעשות שליח, ואף אם הוא נפדה בקטנותו אינו יכול להיות שליח לגדול שפודה עצמו דמעלת לא חל עליו מצוה זו ואמרי' דכל שאינו בתפדה אינו בתפדה וע"כ כיון שבנה אינו יכול למיעבד שליח כמו"כ אב שפודה את בנו ג"כ אינו יכול לפדות ע"י שליח, (ובסי' רצ"ו) כ' דכהן יכול להיות שליח לפדות אף דאינו מחויב לפדות בנו שהרי בו פודין, ודמי לגט דאיש ואשה שניהם כשרים להיות שליח לגט אף דהוא אינו מתגרש והוא אינה מגרשת דשניהם איתנייהו באותו מעשה וה"ג כהן כיון דעמו פודין יכול להיות שליח גם לפדות, ולפי"ז למ"ד משה כה"ג היה שפיר היה יכול להיות שליח ואפי' אם היה לוי הרי באותו מעשה הבכורות נפדו ע"י הלויים, י"ל דהוי ג"כ כמי אייתי במעשה זו ויכול להיות שליח.

ועוד י"ל דנעשה שליח להכהנים לקבל הכסף אך המחנה אפרים (הל' זכי ומתנה סי' ל"ג) נסתפק בזה אי כהן יכול לעשות שליח לקבל חמש סלעים של פדיון הבן עיי"ש. ועי' בנתיבות המשפט (סי' רמ"ג סק"ו) דס"ל דיכול לעשות שליח רק דעדיין לא נפטר האב עד דאתי ליד כהן, דיליף בספרי ונתן לכהן ולא לשלוחו של כהן, ולמ"ד דמשה כה"ג היה י"ל דלכו"ע יכול להיות שליח להכהנים כיון דהוא עצמו יכול לזכות בזה.

ידוע דעת הריב"ש (הובא ברמ"א י"ד סי' ש"ה) דפדיון הבן אינו יכול לעשות ע"י שליח, ובספר פנים יפות הקשה על שיטתו מפסוק הנ"ל דהכא משה רבינו נעשה שליח למסור השקלים להכהנים, ועוד הקשה על הרמ"א דהא אמרינן בקידושין (דף ר') דיכול ליתן ה' סלעים לכהן במתנה על מנת להחזיר ואת"ל דאינו יכול לעשות שליח הרי אינו יכול לעשות תנאי ג"כ, כפי שנקטינן האי כללא בידן שדבר שאי אפשר לעשות ע"י שליח אי אפשר לעשות תנאי, ותיריך הפנים יפות דהא דתנאי לא חל רק במקום שיכול לעשות שליח זה נלמד מתנאי דבני גד ובני ראובן וזה דווקא בתנאי על מעשה, אבל בדיבור הרי אתי דיבור ומבטל דיבור מסברא, ועל זה אין צריך קרא דבני גד ובני ראובן, וע"כ מהני תנאי גם בשאינו יכול לעשות שליח, וא"כ הכא על עצם נתינת המעות הרי יכול לעשות שליח רק על אמירה לכהן שהוא בשביל הפדיון וזה אינו רק דיבור, וע"כ מהני אף דלא יכול לעשות שליח והכא בפדיון בכורים י"ל ג"כ דהאמירה היה ע"י עצמם ורק נתינת המעות היה ע"י משה עב"ד.

התורה עושה את האב דיוקא שליח לפדיון בנו הקטן

אכן בעצם דברי הריב"ש נתקשו האחרונים (עי' ש"ך וטו"ז) למה לא מהני שליחות בפדיון הבן דמאי שנא מכל מצוות התורה בשלוחו של אדם כמותו, ובתשו" חת"ס (י"ד סי' רצ"ג) כתב השואל לבאר דבריו דכיון דחייב הפדיון הוא על הבן ולא על האב כלל, אך בקטנותו שאין הבן יכול לפדות את עצמו שוי' רחמנא להאב שליח להבן לפדותו, ומשו"ה כשהגדיל הבן ויכול לפדות את עצמו פסקה השליחות של האב ואינו יכול עוד לפדותו, והרי זה דומה לנערה שהיא ואביה מקבלין קידושין וכתבו הראשונים דבנערה רחמנא שוי' שליח להאב, ומשו"ה אין הנערה יכולה לעשות שליח אחר כיון שהיא עצמה אינה רק שליח האב דע"כ רחמנא שוי' שליח, והכא נמי בעל כרחך שוי' רחמנא להאב שליח וע"כ אין האב יכול לעשות שליח לפדות בנו, ולפי"ז זה דווקא אב על בנו אבל גדול הפודה את עצמו שפיר יכול לעשות שליח, ולפי"ז הכא י"ל דהא דמשה מסר הכסף להכהנים היה דווקא של הגדולים, ואולי בעצם כל בכורים היו גדולים ויש לדייק כן בפסוק דכתב 'מאת בכור' בני ישראל לקח את הכסף משמע דמן הבכורים בעצמם לקח ולא מאביהם.

החת"ס סבר שהשליחות הוא גם בפדיון בנו הגדול

אך בחת"ס שם מפרץ דבריו מכמה טעמים עיי"ש, ועוד יש להעיר ע"ז לפימ"ש החת"ס (הובא להלן) דילפינן דאשה אינה חייבת לפדות את בנה דכל שאינו בתיפדה אינו בתפדה, וכמו"כ כ' החת"ס דאם אין שליחות בזה אין שליחות גם בזה, ולפי"ז הכא דאב בפדיון בנו לא מצי משוי שליח א"כ כמו"כ גדול הפודה א"ע ג"כ אינו יכול לעשות ע"י שליח.

ובחת"ס (שם סי' רצ"ז) כתב בדברי הריב"ש דהא דאינו יכול לפדות ע"י שליח זה דוקא אם השליח פודה בממונו, אבל אם

מה טובו אוהליך יעק"ב

מעומקא דליבא, ובכל לשון של חיבה, נשגך בזה ברכת מזל'א טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ אבנע - חותנע יקירע, הצמוד באהבה בקירות לבנינו, ומסור בל'ע למענע, האדם היקר באנשים, מלמד מומחה להועיל עדרי צאן קדשים, ויעק"ב איש תם יושב אנהלים, שמו הטוב משבחים ומהללים, קולו קול יעק"ב כשמכבד את ה' בקולו הערב, ה"ה,

מוה"ר יעקב מיכאל היילברויך שליט"א

והברכה אחת היא לכבוד אפינו - חפותינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה שבביתם, קול ששון על שפתם, בהולדת נכדתם שתהי' למז"ט אצל חתנם כגם גיסינו החשוב, לבו לב הזהוב, תורה ויר"ש אצלו שלוב, על כל יודעיו ומכיריו חביב, הר"ר שלמה גובי נ"י

ואלין מליא, יהון לרקיעא, שמשמחה זו יושפע לכם מן שמיא, רב ברכות ושובע שמחות לעלמי עלמיא, ותרוו מכל יוציא נחת לרוב, בסימן טוב ובמזל טוב, והקב"ה יהא בעדעכם, ואך טוב וחסד ירדפכם, לאורך כל ימי חייכם.

בעתירת וברכת בניכם - התניכם

יוזא, אלתחן אליאל, יוסף אשה אריה, צוריאן סאול, יצחק אליצור, הי"לחין
אשר אצא אלאאווילט, אליצור בוב אגגל, אליצור האראוויץ

חיי"ם וברכה למשמרת שלום

מעומקא דליבא, ובכל לשון של חיבה, נשגך בזה ברכת מזל'א טבא וגדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מע"כ אבינו-חותני יקירינו, הצמוד באהבה בקירות לבנינו, האי גברא יקרא, גרים באורייתא תדירא, בר אבהו ובר אוריין משנתו קב ונקי בגירסא וסברא, מרביץ תורה ויראה טהורה, לשם לתהילה ולתפארה,

הרה"ג ר' חיים יצחק הירש שליט"א

ומנשים באהל תגורך אמינו - חמותי החשובה שתחי'

לרגל השמחה הכפולה שבמעונם, רוממות קל בגרונם, בהולדת התאומים שיחיו אצל חתנם כגם גיסינו החשוב והנעלה, מו"מ בכל מידה ומעלה, תורה ויר"ש וחסידות אצלו כולה, הר"ר בנימין ווייס נ"י

והברכה אחת היא לכבוד זקנינו, עשרת תפארת משפחתנו

הרה"ח ר' יוסף יושע הירש שליט"א
הרה"ח ר' יהושע פאליק הערשקאוויטש שליט"א
ועור"ב זקנינו החשובה שתחי' לאיט"א
ועור"ב זקנינו החשובה שתחי' לאיט"א

ובזה צרופה וערוכה, זאת הברכה, מאלוקי המערכה, שהשי"ת ישפיע מוזאת השמחה, אלף פעמים ככה, ברבוי והמשכה, מתוך נחת והרווחה, ותזכו לראות ולרוות רב נחת מזה ומכל המשפחה, וכט"ם.

בעתירת וברכת בניכם, חתנכם, נכדיכם

יהודה ארי' ווייס. חנני' יו"ט ליפא, צבי שמשון, ישראל עשה, הירש

**פנינים וחידושים בגמרא מס' גיטין
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"
נ"נ ע"י אחד המגי"ש**

פניני התורה

יגיע כפיך כי תאכל – המייגע א"ע בתורה

אשריך בעולם הזה שיש לו כח דהיתירא וטוב לך בעולם הבא שיוכל להקל בדינו

זוכה בשני עולמות דכתיב ביה, אשריך בעולם הזה, שהרי אוכלה, וטוב לעולם הבא, שהתיגע נפשו בתורה עכ"ל. [ועיין בר"ץ (שם ט: טופי הרי"ף) שמפרש ג"כ דברי הגמרא שקאי על המייגע בתורה].

וכן בשל"ה הק' (במסכת שבועות נד מצוה ד"ה תכלית הלימוד) הביא לפרש כן מימרא דידן, ואף הוא כותב דשמע ביאור זה,

ודברי השל"ה מוסבים לבאר דמורה הוראה אינו נקרא מי שנוטה להחמיר על כל דבר, וכתב דאפילו להחמיר לעצמו דהוי מדת חסידות, הי"מ כשיש מקום להחמיר, אבל להחמיר רק מחמת ספק חסרון ידיעה, ואילו היה לו מדד היה רואה שאין מקום להחמיר, הרי הוא חסיד שוטה.

ועל זה כתב השל"ה לפרש הגמרא וז"ל: "ירא שמים קורא בכאן מי שהוא מחמיר ומטריף, אבל גדול ממנו מי שמייגע בתורה ולומד עד שנתברר לו שמותר באכילה, וזהו הנהגה מגיע כפו, כי ידיו רב לו בתורה. אז אשריו בעולם הזה שהוא נהנה מאכילה, וטוב לו לעולם הבא שעסק בתורה. וק"ל עכ"ל.

וביאר הבני יששכר (במאמר אלוף מאמר ב) מש"כ וטוב לו בעולם הבא, דהנה בעולם הבא שואלין לאדם עצמו הדין וההלכה, מי שדרכו היה בעולם הזה לייגע את עצמו בתורה להמציא קולות על פי התורה, אז טוב לו גם לעולם הבא, שיפסוק הדין לקולא על פי התורה, מה שאין כן הירא שמים בלי יגיעה בתורה שרגיל להחמיר על כל דבר יחמירו אותו גם כן בבית דין של מעלה.

בגמרא (דף ע"ד) "כח דהיתירא עדיף ליה". כלומר עדיף לבאר את דעת הנוטה להתיר מדעת הנוטה להחמיר, ומפרש רש"י הטעם וז"ל (ביצה ב:) "טוב לו להשמיענו כח דברי המתיר שהוא סומך על שמועתו ואינו ירא להתיר, אבל כח האוסרין אינה ראייה שהכל יכולין להחמיר ואפילו בדבר המותר" עכ"ל.

*

ובמעלת אדם המתייגע בתורה, וזוכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, וממציא היתרים עפ"י התורה בדבר הנראה כאיסור, בגודל כח דהיתירא, עיין מש"כ המהרש"א לבאר דברי הגמרא (בחולין סד).

"אמר רב חסדא איזהו תלמיד חכם, זה הרואה טרפה לעצמו, כשנולד ספק טרפות בבהמתו, ונראה בו טעם לאיסור וטעם להתיר ואינו חס עליה ואסרה. רש"י. דרש מר זוטרא משמיה דרב חסדא כל מי שקורא ושונה, ורואה טרפה לעצמו, ושימש תלמידי חכמים, עליו הכתוב אומר יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך. רב זביד אמר זוכה ונוחל שני עולמות, העולם הזה והעולם הבא, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא".

ומפרש רש"י דמכיון שהוא רואה טרפה לעצמו, ודאי שונא מתנות אחרים, ואינו חומד ממון של אחרים לגנוב ולגזול, ולכן נאמר עליו האי קרא דיגיע כפיך כי תאכל, שהוא נהנה רק מיגיע כפיו מה שהרויח ביושר, ולא ח"ו משל אחרים.

אמנם המהרש"א כתב פירוש אחר לגמרי משל רש"י, וסובר שהקרא "יגיע כפיך כי תאכל וגו'" קאי על אדם המייגע בתורה, ויש לו כח דהיתירא, דעליו נאמר אשריך בעוה"ז וטוב לך בעוה"ב.

וה"ל "ושמעתי פירוש הפסוק בזה שאומר אשרי כל ירא ה' ההולך וגו', ר"ל מי שבא לידו ספק טרפות, והוא ירא את ה', ומחמיר על עצמו מספק לאוכלה, הנה אשריו בעולם הבא, שמנע עצמו מספק טרפה.

אבל יגיע כפיך כי תאכל וגו', יש לו מעלה יתירה דהיינו שמייגע עצמו וכפיו למצוא היתר לספקו עד שאוכלה, הנה זה

כתב שאלה ותשובה על עבירה שאינה עבירה

בגמרא (ברכות י"ט). "תנא דבי רבי ישמעאל אם ראתי תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום, שמא עשה תשובה, שמא סלקא דעתך, אלא וודאי עשה תשובה". אמר על כך רבי אייזיל הריף בדרך הלצה כשתלמיד חכם עובר עבירה, אנו אומרים "שוודאי עשה תשובה", כיוון שבוודאי הוא התיישב וכתב "שאלה ותשובה" ומכח דהיתירא מוכיח שעל פי הדין העבירה שעשה אינה עבירה כלל.

אמרות חכמה פר' קדושים

יברך את בית ישראל ל

ברוך אלוקינו, שהשמחה במעונינו, ובקול ששון ושמחה, נשגר בזה רב ברכה, קדם מע"כ אבינו - חותנינו יקירינו, הצמוד בכבוד ובאהבה בלבינו, האי גברא יקרא, גריס באורייתא תדירא, עובד את ה' ביראה טהורה, נח לשמים ונח לאנשים, שוי"ב ומתעסק בקדשים, תמים בדרכיו וחסיד במעשיו, נערץ על מכיריו,

הרה"ח ר' ישראל אלעזר טאבאק שליט"א

ומנשים באהל תגורך אמינו - חמותינו החשובה שתחי' לאיט"א

לרגל השמחה שבמעונם, בעזר צורם וקונם, רוממות קל בגרונם,

בנישואי בנם הבחור היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, מרבה להיטיב לזולתו, ועשות טוב וחסד כל מגמתו

החתן יואל טאבאק ני"ו

וצרופה בזה ברכות בכפליים, שמשמחה זו יתמשך לכם רב שמחות במלוא חפניים, ותזכו לראות ולרוות

ממנו ומכל יוציה רב תענוג ונחת, מתוך אושר ועושר בבת אחת.

כעתירת וברכת בניכם - חתניכם

שניאור זלמן, אזיר, גוב, טאבאק. נפתלי צבי ראטלר, נפתלי יעקב פאלאטסקי, אשה ברוך כ"ף, יואל פאלקאוויטש.

שיר המעלות לדו"ד

בקול ששון ושמחה, נשגר בזה רב ברכה, קדם מע"כ אבינו - חותנינו יקירינו, הצמוד בכבוד ובאהבה בליבינו, האי גברא יקרא, גריס באורייתא תדירא, ויהי דו"ד בכל דרכיו משכיל וה' עמו, כשמן הטוב תורק שמו, תמים בדרכיו וחסיד במעשיו, נערץ ואהוב על כל מכיריו,

מזה"ר דוד גרינז שליט"א

ומנשים באהל תגורך אמינו - חמותנו החשובה שתחי' לאיט"א

לרגל השמחה השרויה במעונם באירוסי בתם הח' והמהוללה שתחי' בשעטו"מ עב"ג הבחור היקר המופלג והנעלה, נודע לשם ולתהילה, תורה ויראה אצלו בלולה, חיים שיש בו כל מעלה,

כמר חיים מאיר גאלדבערגער הי"ו

בן מחו' החשוב ת"ח ומרביץ תורה הרה"ג ר' ישראל שלו' גאלדבערגער הי"ו

וצרופה בזה ברכות במלוא הטנא רבבה, שמשמחה זו יושפע לכם שמחות לעד במידה מרובה, ותזכו לראות ולרוות מהם ומכל יוציה רב תענוג ונחת, מתוך אושר ועושר בבת אחת, וכט"ס.

כעתירת וברכת בניכם - חתניכם

שמואל שלמה גרין, דוד יואל גרין, שלום כלוי, ישראל טויסיג

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים
עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

הוקים להורותם

דיני הפסק בברכות (ג)

נערך ונסדר ע"י הרב יהואל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הפסק בברכת הפת

א) כשמברך על הפת בימות החול, טוב לכתחילה לחתוך מעט בסכין את פרוסת הבציעה קודם שיתחיל לברך, כדי שלא יפסיק בשהיית החיתוך בין הברכה לאכילה.

ויחתוך רק מעט בענין שאם יאחז בפרוסה יעלה שאר הככר עמה, (ולא יחתוך הרבה בכדי שיוכל לברך על פת "שלם", ואף אם הככר אינה שלמה לא יחתוך לגמרי קודם הברכה בכדי שיברך הפת "גדול").

ובככר קטן ודק [כחלה קטנה, לחמנייה, פיתה וכדו'] שאין החיתוך נחשב להפסק בין הברכה לאכילה, אין צריך לחתוך כלל לפני הברכה, (שועה"ר וביאור"ל כתבו דין זה בייכר קטן ודק". וכע"ז: כתב בכף החיים וז"ל: דווקא בפת עבה וקשה שיש שיהוי בחתיכתו וגם נחתך ע"י סכין, אבל פת רכה או דקה שא"צ שיעור בחתיכתו ונחתך בידיים אין לחתוך כי אם אחר הברכה כדי שיהא שלם ממש בעת הברכה).

ב) בשבת ויו"ט לא יחתוך בחלות כלל לפני הברכה (וצריך לברך על לחם משנה, והייש"י שמא יחתוך הרבה, לכן טוב שלא יחתוך, ואף דע"ז יצטרך לשהות בין הברכה לאכילה אין לחוש כיון דהוא צורך אכילה, אלא דבחול מחמירין על צד היותר טוב. ונוהגים רק לעשות רושם חיתוך בחלות לפני הברכה, ס"י רע"ד).

הפסק בפירות בלא קליפה

א) המברך על פרי וברצונו לאכול כשהוא חתוך, לא יחתוך עד אחר הברכה כדי שיברך על השלם (שועה"ר ס"י ר"ו, ויש לחלק בין פת לפרי דבפת חשיב החיתוך להפסק ולכן צריך לחתכו לפני הברכה, אבל בפרי שנחתך בקל אינו נחשב להפסק, וכעין מה שכתבנו בככר קטן, אולם בשועה"ר כתב הטעם בפרי דהחיתוך אינו חשיב הפסק משום שהוא חיתוך לצורך האכילה).

ולפ"ז בפרי גדול [כאבטיח שקשה לחתכו והוי הפסק גדול, מסתבר דיש לחתכו לפני הברכה, (בס' וזאת הברכה כתב כן) **הפסק בפירות עם קליפה**

א) הרוצה לאכול אגוזים, שקדים, בוטנים וכדו' צריך שישבור קודם את קליפת אחד מהם ואח"כ יברך, בכדי שלא להפסיק הרבה בין הברכה להאכילה. (בפוסקים כתבו ב' טעמים בזה, א) משום חשש הפסק, (א"ר). ב) דשמא התלע הגרעין או נרקב ונמצא שברך לבטלה, (שלי"ה ב"ח שועה"ר). ובמשני"ב ס"י ר"ו הובא ב' הטעמים. והנה לטעם ב' כתב במחצה"ש בשם השלי"ה דאם יש לפניו הרבה אגוזים שאין לחוש שהתלעו כולם אין צריך לשבור קודם דוודאי שיהא מהם אגוזים הראויים לאכילה, ומשמע דעדיף שיברך קודם בכדי

לברך על "שלם". אולם בשערי תשובה ריש ס"י ר"ב כתב דבאגוז וכדו' אפי' אם יברך על הפרי בלא הקליפה ג"כ נחשב שברך על שלם כיון דקליפה אינה ראויה לאכילה, והברכה היא על הגרעין שראוי לאכילה והרי הוא בשלימותו, ולכן עדיף לחשוש להפסק ולשבור קודם הקליפה).

ד) תפוז [מאראנט"ץ, או קלמנטיני"ה] קלוף מסתבר דנחשב עדיין ל"שלם", דקליפתו אינו ראוי לאכילה, ולכן צריך לקולפו לפני הברכה מפני ההפסק, (ואפשר דאף האחרונים דאין חוששים באגוז להפסק עכ"ז בקילוף פרי יודו, דבאגוז אינו אלא שבירה ולא הוי כ"כ הפסק כקילוף פרי, ועי' בא"ר דמרמו לחלק בזה).

פירות הראויים לאכול בקליפה

ד) פירות הראויים לאכילה בקליפתם [כתפוח, משמש, אפרסק וכדו'] ועל ידי קילוף הפרי נפסד מהפרי מעלת ה"שלם", הרוצה לאכלם בלא הקליפה נחלקו הפוסקים בזה אי יקלוף קודם הברכה בכדי למעט ההפסק בין הברכה לאכילה, או שיקלוף לאחר הברכה בכדי לברך על פרי שלם, (בשלי"ה כתב דיקלוף לאחר הברכה, וכן משמע בכה"ח ס"י ר"ב דמחלק בין פרי שצריך קליפה, לפרי שאין צריך קליפה. והא"ר חולק דיקלוף ואח"כ יברך, וכ"כ בערוה"ש ס"י ר"ב).

ובספר אלף כתב (להנה"צ אבי"ד ווערבו"י זצ"ל) מובא בשם החת"ס דנהג לקלוף הפרי קודם הברכה ולכסותו עם הקליפה ואח"כ יברך, דבזה יצא לכל השיטות, דגם שלא היה הפסק בין הברכה לאכילה, וגם שהוא נראה כשלם.

ה) מאכל הנמצא בקופסא או עטוף בנייר וכדו' יש להכין המאכל לפניו ואח"כ לברך. (פשוט, בכדי למעט ההפסק וכמו באגוז הני"ל).

משקה הנמצא בקנקן ימוזג קודם לתוך הכוס ואח"כ יברך, (ערך השולחן ס"י ר"ב סעי' י"א).

אנעים זמירות ושירים אערוג

מעומק הלב, אשא ברכת מול טוב, קדם תב"י וידידי הנודע בשערים, במידותיו ובמעשיו הטובות והיקרים, ראש וראשון לכל קדושים, מרבה להטיב לאנשים.

כמר יואל טאבאק הי"ו

לרגל שמחתו בנישואיו עב"ג למז"ט ובשעטו"מ

י"ר שהזיווג יפה יעלה, וכל משאלות לבך לטובה ה' ימלא.

המברך בלונ"ח י"ד
ישראל טויסיג

רב ברכות ושובע שמחות

מעומקא דליבאה, נשגד בזה ברכת מזלא טבא ונדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם מעלת כבוד אבינו
אהובינו ויקירינו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, האי גברא יקרא, גרים באורייתא תדירא, ישראל אשר
בך אתפאר בתפארה, מרכיץ תורה ויראה טהורה, חן וחסד על פניו שורה,

הרה"ג ר' ישראל יודא בערגער שליט"א

ומנשים באהל תגודך אמינו מורתנו החשובה שתחי

לרגל השמחה שבמעוננו, קול ששון בבתנו, באירוסים אמותנו הח' שתחי
עב"ג הבחור החשוב והמצויין, עדין לתפארת ולגאון, שוקד על דלת התורה, שמו הולך לפניו לעשרה
החתן כמר חיים משה גאלדבערגער נ"ו
בן מחו' הרבני החשוב והנכבד מוה"ר אליעזר אברהם גאלדבערגער הי"ו אב"י במאנטשעסטער יע"א

והברכה אחת היא לכבוד זקנתנו, עשרת תפארת משפחתנו

הרה"ח ר' נפתלי צבי בערגער שליט"א הרה"ח ר' גימין רענניצער שליט"א הרה"ח ר' חיים שלו קלויין שליט"א

ובזה צרופה וערוכה, זאת הברכה, מאלוקי המערכה, שהשי"ת ישפיע מזאת השמחה, אלף פעמים כבה,
ברבוי והמשכה, מתוך נחת והרווחה, ותזכו לראות ולרוות רב נחת מהם ומכל המשפחה, וכט"ם.

כעתירת וברכת בניכם, נכדיכם, יצחק אייזיק, דוב, יואל, בערגער

שמה תשמח רעים האהובים

מרנשי נפשינו ההומה, נברך ברכת מזל טוב לבבית וחמה, בשפה ברורה
ובנעימה, קדם ידידינו וחברינו צנתר דדהבא, הצמוד בקירות לבבינו באהבה,
מפורסם לשם ולטיבותא, יקר ומהולל לעילא מכל זושבחתא, מופלג בתורה ויר"ש
ובחסידותא, מידות טובות נפקין לו בהדרותא, בשמו הטוב יבורך בשבח ושירתא.

החתן כמר חיים מאיר גאלדבערגער נ"ו

לרגל קשרי החיתוין שנעשו לו יפות באירוסיו עב"ג שתחי למז"ט ובשעטו"מ

ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא, רבון עלם ועלמיא, שהזיווג יעלה יפה כליל בהוד ובתפארת, יציץ
ויפרח כנפץ אדרת, ויזכה לבנות בית נאמן בישראל למשמרת, ע"ד ישראל סבא למזכרת, ויושפע לו
משמי מרומא עילאה, הני תלת מילי מעליא, דבמזלאת תליא, מתוך שמחה ואורה, לשם ולתפארה, אכ"ה ר.

כ"ד ידידיך השעחים בשפחתך

יהודה ארי' ווייס, דוד בצלאל ישעי' עויסיג, גבריא חיים צבי פעלבערבוים, שלמה אהרן וויינבערגער, יואל לעווי,

ג"א מצטרף לברכה: העיולש"ב, יואל הלוי שישא

גדול העונה יותר פן העברים: העיול"ג, ישראל עויסיג

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הרה"ק ר' יעקב שמשון בן הרה"ק ר' יצחק זי"ע משפ"טיווקא

יומא דהילולא ג' סיון (תקס"א)

מתולדותיו

מקאריץ ואמר כמה כוחה של תורה, מה שהטרחתי עצמי ברוח הקודש, ה' זה גלוי וידוע לפניו בכוח תורתו. פ"א התיר הרה"ק משפ"טיווקא בכוחו דהיתירא שלו איזה שאלה חמורה, ולעומתו יצא הגאון הגדול רבי סענדר מרגליות זצ"ל אבד"ק סטנאב באיסור חמור, ושלא לאנשי קהילת שפ"טיווקא שירידו את הרה"ק משפ"טיווקא מגדולתו מאחר שנכשל בהוראה ומתיר את האסור, אנשי קהילת שפ"טיווקא בידעם את כח התורה של רבם, וכדי להשקית את ההבערה שיצאה ללהב ע"י הגאון ר' סענדר, שלחו שני התשובות בלי להזכיר שם האוסר ושם המתיר להגאון בעל ה"נודע ביהודה" זצ"ל שהוא יכריע עם מי האמת, והשיב הנודע ביהודה תשובה המצדד להיתר, ועוד מפליג בשבח דבריו של המתיר שכל דבריו ונימוקיו בנויים על יסודי התורה.

הרה"ק ר' יעקב שמשון משפ"טיווקא זי"ע נולד לאביו רבי יצחק אשר יחסו מגיע לרבינו האי גאון, וזקניו היו הגה"ק רבי שמשון מאוסטרופלי והרה"ק המהר"ל מפראג זי"ע, ומצד אמו מגזע רש"י הקדוש זי"ע.

הרה"ק משפ"טיווקא ה' מתלמידיו הגדולים של הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, והרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע. מענין התקשרותו לרבו זה מובא עובדא מופלאה בספר נתיב מצוותיך להרה"ק מקאמאנא זי"ע, כשהי' הרה"ק משפ"טיווקא באה"ק בשנת תקנ"א, ראה פ"א בחזיון הלילה את השכינה בדמות אשה בוכיה על בעל נעוריה, כשהקיץ אמר אין בעולם כעת מי שיהי' בעלה דמטרוניתא אלא רבו הק' רבי פנחס מקאריץ ובוודאי נסתלק באותה לילה, וקרע קריעה בבגדו בברכה כדן תלמיד שמת רבו עליו רח"ל ובכה בכיה גדולה, כעבור זמן קצר הגיע הבשורה מחו"ל שאכן באותו לילה נסתלק רבו הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע.

כמן כן יצק מים על ידו של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזריטש זי"ע, גם הי' מבאי ביתו של הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זי"ע בעל ה"תולדות", ומגדולי וקדושי ארץ הללו שאב מלא חופניים תורה וקדושה ממה שקבלו מרבים מרן הבעש"ט הק' זי"ע.

גדלותו בתורה

מיוחד במינו הי' בולט בין האריות שבחבריא קדישא בגאונותו האדירה, ובקדושתו הגדולה, כמו שמכנהו בספר בוצינא דנהורא: "גאון הגאונים חריף עצום, איש אלוקים קדוש הוא".

פ"א בא איש אחד לפני הרה"ק מקאריץ זי"ע ושפך לבו לפניו שזה כמה לילות שאביו בא אליו בחלום ואומר לו שימיר דעתו רח"ל, טיהר הרה"ק מקאריץ את עצמו בתעניתים וסיגופים בכדי לדעת מה גורם לשוכן העפר שיבוא ויסית לדבר עבירה רח"ל, עד שמשמיה קא גליא ליה, שזוהמא של שתי וערב המונחת בקברו מביאו לזה, וצוה הרה"ק מקאריץ לפתוח את הקבר ומצאו שם מטבע שכפי הנראה נפל מאחד מאנשי החברא קדישא ועליו הי' צורת שתי וערב, וסילקו את המטבע, ומאז הניחו אביו במנוחה, כשנכנס הרה"ק משפ"טיווקא לרבו סיפר לו רבו מהצרה הזאת, ולא אמר לו מה שעשה, ושאלו הרה"ק מקאריץ מה עושים לצרה זאת, ענה הרה"ק משפ"טיווקא דבר מעין זה מובא בירושלמי שהי' אצל רב מאיר וצוה להוציא את העבודה זרה שהי' טמונה בהקבר, עמד הרה"ק

ולשמך נאה לזמר

בשיר ושבחה והלל, מעומק לבבי אהלל, קדם ידידי וחברי המוכתר בתשבחות אשר אנו למלל, חן וחסד על פניו שורה, מקבל את כ"א בשמחה ואורה, כשמן תורק שמו, טעמו ונימוקו עמו,

ממר שמואל יודא מאשקאוויטש הי"ו

לרגל שמחתו באירוסיו עב"ג שתח"י
למז"ט ובשעטו"מ

יה"ד שהיווג יעלה יפה, כליל כהוד ותפארת יציץ ויפרח כגפן אדרת, ויאך הי' פניו אליך, לשמרך בכל דרכיך, וראתה בגים לבגיד, עוסקים בתורה ובמצוות כאוות נפשיך, אכי"ר.

כעתירת וברכת ידיך השמח בשמחתך

א. ל. י. ב.

י'עלה וי'בוא א'יחולי ל'בנינו

י'מלא פי'נו שבה ותהילה, קדם חברינו הבחור היקר והנעלה, טוב ומטיב לכלל ולפרט
ותיק ועושה חסד בלבנו הוהוב, תורה ויר"ש אצלו שלוב, על כל מכיריו אהוב וחביב
אוצר כל כלי המדה לעילא מכל תושבתא, מטיב תמיד עם אחרים ביומי ולילתא
לא גומרין עליו את ההלל לתהילה, לכל דבר שבקדושה תמיד מתמסר ועוסק

הבה"ח במר יואל טאבאק ני"ז

לרגל שמחתו בנישואיו עב"ג שתהי' למזל טוב ובשעטו"מ

בזמן דבשמיא יהא בסערך וימלא את כל משאלות לבך בטבון וקשוי
זאת הברכה, יצו ה' ככה, שתזכה לבנות בית נאמן בישראל לה' ולתורתו
לעולם ועד ירדפוך טוב וחסד ששון ושמחה ויושפע לך כל מילי דמיטב

כ"ד ידידיך וחבירך, השמחים בשמחתך,
יודא טייכמאן, יצחק יודא שטיינמעטין, דוד יואל קליין

שמח תשמח רעים האהובים

מעומק ליבנו פנימה, קול מברכים גרימה, בברכת מזל טוב לבבית וחמה, בשפה ברורה ונעימה, קדם
ידידינו וחברינו, הצמוד בקירות לבנינו, חן וחסד על פניו שורה, מקבל את כ"א בשמחה ואורה, שמו הטוב
נודע לעוז ולתפארה, מרבה להטיב עם אחרים, מעוטר במידות ומעלות יקרים,

החתן כמו שמואל יודא מאשקאוויטש ני"ו

לרגל קשרי החיתו"ן שנעשו יפות באירוסיו עב"ג למז"ט ובשעטו"מ

ויהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא, רבון עלם ועלמיא, שהזיווגים יעלה יפה כליל בהוד ובתפארת, יציצו
ויפרחו כגפן אדרת, ויזכו לבנות בית נאמן לישראל למשמרת, ע"ד ישראל סבא למזכרת, ויושפע להם
משמי מרומא עילאה, הגי תלת מילי מעליא, דבמזלא תליא, בני חיי ומזוני רויחי, אכיה"ר.

הפאחלים בשעחה ובידידות
שמואל עאיר עשה ראבינאוויטש, יואל קליין, עשה יצחק רובין, יודא וויזל
בשם החבורה

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — כב — בלתי מוגה

ערש"ק פרשת תצוה תשס"ח לפ"ק

ביקור בבית הגאון רבי יוסף פאדווא שליט"א

בן הגאב"ד בעל השב האפור זצ"ל - חבר הכיד"צ ורב השחיטה דהתאחדות הקהילות החרדיות ומו"ץ בלאגראן

הגר"י פאדווא: כאמת דער גוי דארף גארנישט האלטן, מ'לייגט עס אראפ.

רבינו: ער כאפט עס אן אז דער עוף זאל זיין רואיג.

ביי אונז (בבית השחיטה המתודרת בקרית יואל) שעכט מען אויך אזוי (כ"כ בכנה"ג (יוד"ס סי' נ"ג ב"י כ"ב) ובתשו' בעניי חיי (סי' כ"ד ומסיים "מנהג שלא לאחוז השוחט בעצמו מנהג וותיקון היא ותע"ב עיי"ש) ובכף החיים (סי' כ' אות ה') ובדע"ק (סי' א' סק"א). אין ארץ ישראל שעכט מען נישט אזוי, דארט האלט מען דעם גאנצן עוף אין די האנט. (וכ"כ בדרב"ת סי' כ"ב פ"ק) ומסתעף מזה כמה חילוקים להלכה.

הגר"י פאדווא: כ'האב געמיינט אז דאס איז אונזער'ס א פאטענט, יעצט הער איך אז ביים רבי'ן שעכט מען אויך אזוי.

רבינו: עס איז בעסער אזוי, ווייל עס איז גרינגער פארן שוחט, די הענט ווערן נישט אזוי פארמאטערט.

הגר"י פאדווא: ביי די גרויסע טורקים האלט דער גוי...

רבינו: דארט איז דאך שווער ווילאנג מ'באהערשט איהם, ער איז זייער גרויס.

מ'באקוקט דא די קישקעס?

הגר"י פאדווא: יא.

רבינו: מ'טרעפט דא טריפות?

הגר"י פאדווא: יא. ביי די אויבער-קישקע איז דא א שטיקל, דארט טרעפט מען (ליחות או בעוה"ט). נישט קיין סך אבער מ'טרעפט.

רבינו: ס'איז אינטערעסאנט, ביי אונז איז מער מצוי די טריפות ביי די יונגערע עופות ווי ביי די עלטערע. דא איז אויך אזוי?

הגר"י פאדווא: יא, עס זיכער אזוי, ביי די עלטערע איז דאס בכלל נישט דא.

רבינו: אויף די לונגען טרעפט מען עפעס שאלות?

הגר"י פאדווא: אמאל טרעפט זיך, אבער געווענליך נישט.

רבינו: ביי די טורקים וואס טוט זיך?

הגר"י פאדווא: ביי די טורקים מאכט זיך אסאך שאלות אויף די לונגען.

רבינו שליט"א: ווי אזוי פירט זיך די שחיטה דא אין לאגראן? וויפיל עופות שעכט מען דא א וואך?

הגר"י פאדווא: זעקס-זיבן טויזנט עופות (טשיקנס). אויסער דעם שעכט מען טורקים און קאמשיקעס.

רבינו: וויפיל טעג א וואך שעכט מען?

הגר"י פאדווא: דריי טאג א וואך שעכט מען אלעמאל, מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך, ווען עס איז א דוחק שעכט מען אויך דאנערשטאג.

רבינו: קומט אויס אז מ'שעכט ארום צוויי טויזנט עופות א טאג.

רבינו ראה את הרה"ג ר' מאיר מארקאוויטש שליט"א ראש הכולל דברי שלמה ומו"ץ בקהילתינו וכיכרו לישב

זאמר רבינו להגר"י: כ'האב געהערט אז אונזערע יונגעלייט האבן דא גענומען שימוש בהוראה.

הגר"י פאדווא: כ'זע אז דער רבי איז גוט אינפארמירט איבער אלעם...

רבינו: וואו איז דער מקום וואו מ'שעכט די עופות, עס געפונט זיך דא אין די שטאט?

הגר"י פאדווא: יא, א וועג פון צוואנציג מינוט צו פארן פון דא. די בהמות שעכט מען אין אקספארד, דאס איז שוין אויסער די שטאט, עס נעמט צו פארן באלד צוויי שעה מיט א קאר.

בהמות שעכט מען צוויי טעג א וואך, מאנטאג און דינסטאג. ס'איז שווער צו שעכטן ממש אנהייב וואך, ווייל אלע בוטשער'ס ווילן האבן וואס איז געשאכטן געווארן ווי נענטער צום שבת.

רבינו: ווי אזוי שעכט מען דא די עופות, מ'לייגט דאס אראפ אדער מ'האלט דאס אין די האנט בשעת די שחיטה?

הגר"י פאדווא: א גוי לייגט דאס אראפ אויפן 'סטענדער', און דער שוחט האלט אן דאס קעפל.

רבינו: אבער נאר דאס קעפל, דעם עוף גופא האלט דער גוי אן?

רבינו: ביי אונז אין אמעריקע איז אויך אזוי, זייער אסאך שאלות קומט פאר ביי די טורקים. (נצטמק או נסרה הריאה, ועי' מר"ז סוסי' ל"ח)

הגר"י פאדווא: דאס איז אבער א נייע זאך, ס'פלעגט קיינמאל נישט זיין, ס'איז ממש א לעצטיגע זאך.

רבינו: ביי אונז קומט אויס אז ס'קען זיין באלד 20 פראצענט מריפה.

הגר"י פאדווא: ביי אונז איז די ועלבע זאך. אמאל זענען די טורקים געווען א גוטע הכנסה פאר די קהילה, היינט איז דאס שוין נישט אזוי, ס'איז דא אזויפיל מריפות.

רבינו: יעדע טורקי באקומט מען די לונגען, יעדע איינציגע. (כיון די' אהוים הוי מענט המצוי, ועי' תשו' משכנות יעקב סי' ט"ז) ומחויב בבדיקה (סי' פ"ד סי' ט"ה, ועי' פרמ"ג בפתחה לסי' ט"ל, וכלקמן בהמשך השיחה)

הגר"י פאדווא: ביי אונז באקומט מען אויך אלעס, די קישקעס, די לונגען, די כנפיים, אלעס, דעם גאנצן עוף.

רבינו: ביי די כנפיים איז נישט שכיח קיין מריפות. **הגר"י פאדווא:** עפ"י הלכה איז מען דאך נישט מחויב בודק צו זיין די לונגען אויך נישט.

רבינו: אבער אז מ'זעהט א מציאות אז ס'איז מצוי, איז מען בודק די לונגען.

הגר"י פאדווא: מ'קען טאקע נישט זאגן אז די כנפיים איז א מיעוט המצוי, דאס ביסל וואס איז דא... ס'מאכט זיך אמאל גאנצע מעג וואס איז נישטא קיין שאלה, אויב ס'מאכט זיך אמאל א שלעכטע וואך, עס כאפט זיך דארט אריין די מחלה, מרעפט מען אסאך...

רבינו: אזוי איז אויך ביי אונז, ס'מאכט זיך אמאל א גוטע שחיטה, און אמאל א שווערע שחיטה, ס'דא דארעא חד הוא.

זכיר את רבינו לברך על המזונות, ועל היי"ש

זכירך רבינו: לחיים לחיים, הצלחה און סיעתא דשמיא, אין אלע ענינים.

יום א' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור בבית הגאון רבי יחזקאל פריעזל שליט"א, דומ"ץ סקווירא לאנדאן

הגר"ר שלום בראנדער ז"ל (ראש ישיבת בעלזא) האט מיר געזאגט אז אין בעלזא איז דער ערשטער טאג מליחות געווען דער עיקר... רוב ציבור האט געפאסט, אבער דאך איז געווען קאווע אין בית המדרש, ס'האט יעדער געפאסט בצנעה, זיי האבן נישט געוואלט אז ס'זאל הייסן אפעציעל אז מ'זעבט נישט קיין קאווע. ברעד נאך פון בעלזא אינדערהיים.

רבינו: מ'האט ביי אונז אויך געפאסט דעם ערשטן טאג מליחות. (עי' מור סי' תקפ"א)

דומ"ץ סקווירא: אין בעלזא איז דאס געווען א גאנצער עסק, מיט תהילים זאגן.

רבינו: דאס איז ביי אונז געווען מער אין טאג פון שלש עשרה מידות, אין סיגעט איז שלש עשרה מידות געווען זייער אן ערנסטער טאג. מ'האט געפאסט, מ'האט געזאגט תהלים, מ'האט געזאגט א דרשה, מ'האט געליינט די קרבנות. (ליקוטי מהרי"ה, ועי' בני"ש תשרי מ"ח, טעם לקריאת קרבנות ביום זה דייקא).

דומ"ץ סקווירא: דאס ליינען קומט דאך פון צאנז, אין סיגעט איז דאס אויך געווען?

רבינו: אין צאנז האט מען נישט געזאגט קיין דרשות, דער זיידע דער ייטב לב האט יא געזאגט א דרשה.

דומ"ץ סקווירא: אין צאנז האט מען בכלל ווייניג דרשות געזאגט, אין סיגעט האט מען דאך געזאגט אסאך דרשות.

רבינו: מ'האט אויסגעזאגט תהילים, מ'האט געזאגט דעם 'זוידוי הגדול פון רבינו ניסים' נאך תהלים.

דומ"ץ סקווירא: צו תשליך איז מען אויך געגאנגען דעמאלטס?

רבינו: ביים קדושת יו"ט האט זיך געמאכט אז ס'איז נישט געווען קיין צייט, פלעגט מען שוין גיין צו תשליך א טאג פריער.

דומ"ץ סקווירא: ווי אזוי איז געווען דער מנהג אין סיגעט לגבי פאסטן אין שובב"ים, מ'האט מקבל תענית געווען ביי מנחה א טאג פריער, צי מ'האט געפאסט אן קבלת תענית? דער תענית הייסט א מנהג צי נישט?

רבינו: עס איז דא צווישן עולם וואס פאסטן, ווער עס האט געפאסט האט געפאסט...

דומ"ץ סקווירא: סתם פאסטן אן קבלת תענית, הייסט דאך ווי סתם געפייניגט...

רבינו: ס'איז ווי איינער האט נישט וואס צו עסן. (עפ"י תוס' ע"ז ל"ד ע"א ד"ה מתענין לשעות שנחשב לקצת תענית).

דומ"ץ סקווירא: ביי אונז האט מען נישט מקבל תענית געווען. אין משערנאביל איז דאך געווען דער עיקר תענית פרייטאג.

רבינו: אין משערנאביל האט מען בכלל אסאך געפאסט.

דומ"ץ סקווירא: סתם א תענית דארף מען דאך מקבל תענית זיין, דארט ליינט מען דאך 'זיחל' אויך.

דאס וואס דער עולם פאסט אן קבלת תענית האט דאך נישט קיין פשט. ס'איז געווען א יונגעראמן וואס האט געפרעגט פארגאנגענעם דאנערשטאג וואס איז דער פשט פון פאסטן אן קבלת תענית? הויך אז די גאנצע קהילה אדער רוב קהילה פאסט גייט עס מיט.

רבינו: ס'פלעגט ביי אונז אויך זיין זמנים מיוחדים ווען מ'האט געפאסט, צי אין די עשרת ימי תשובה וכדומה.

אין סקווירא האט מען געפאסט ערב ראש השנה?

דומ"ץ סקווירא: יא, ביז נאך התרת נדרים, ארום האלב פיר נאכמיטאג.

רבינו: א' מליחות האט מען געפאסט?

דומ"ץ סקווירא: נישט אזוי שמארק ווי ערב ראש השנה.

דער פעטער ז"ל אין אמעריקע איז יא געגאנגען צו תשליך אין שלש עשרה מידות, מ'שוין געווען זייער שפעט ווען ער איז געגאנגען, ס'איז שוין געווען מונקל.

דער ייטב לב האט געזאגט פארן הסתלקות "עם זענען דא רבי'ם וואס זאגן תורה, עם זענען דא רבי'ם וואס זאגן נישט קיין תורה, האט ער געזאגט אז ער האט מקובל פונעם ישמח משה זי"ע צו זאגן תורה, און מיט זאגן תורה וועט מען משפיע זיין פאר אידן".

האט ער געזאגט אז ער זאגט אן פאר זיינע קינדער, אז זיי זאלן אלע זאגן תורה, ס'איז דעמאלטס געגאנגען פרשת נשא, האט ער דעמאלטס געטייטשט "כה תברכו את בני ישראל" אזוי זאלט עטס משפיע זיין ברכות פאר אידישע קינדער, "אמור להם" דורכן זאגן תורה. דאס איז געווען די סיבה פארוואס ס'איז איינגעפירט געווארן אין סיגעט כסדר צו זאגן, בכל עת ובכל זמן.

דומ"ץ סקווירא: אין בעלזא פלעגט מען דאך כסדר זאגן תורה, מ'האט געהאלטן אז תורות זענען תפילות.

אין סיגעט האט מען זיך געפירט צי עסן אום יו"ט בשר בהמה? דער רבי ז"ל (מרן הדברי יואל זי"ע) האט אין אמעריקע געהייסן שעכט'ן א קעבלל אויף יו"ט.

רבינו: יא, אין שמחה אלא בבשר. (פסחים ק"ט ע"א, ע"י א"ח סי' רמ"ט במחשק)

דומ"ץ סקווירא: עם איז בכלל דא מער חומרות ביי בשר בהמה ווי ביי בשר עוף? כ'רעד נישט וועגן די סירכות, נאר ביי אונז איז דא מדקדקים וואס עסן נישט קיין בשר בהמה. דאס איז וועגן ח"י מריפות, אבער לכאורה ביי עופות איז די זעלבע זאך, נישט אזוי?

רבינו: יא ס'איז די זעלבע (שגם בעוף נוהג ח"י מריפות), נאר ביי די ריאה קען זיין א שאלה, ווייל ביי בהמות איז מצוי סירכות אויף די ריאה, נו, די ריאה איז דאך דא 'גלאט', בפרט ביי דקות איז דאך נאר דא 'גלאט'... (ע"י סי' ל"ט סי"ג)

רבינו: און באמת, בעצם די זאך א 'ראש כבש' האט מען געגעסן אין סקווירא ראש השנה?

דומ"ץ סקווירא: ניין, מ'ירט נישט אן קיין בשר בהמה. מן הסתם איז געווען עפעס א חומרא דארט, וואס מ'רופט נאר אן ח"י מריפות. מסתמא עפעס ביי די ריאה, ווייל ביי בשר עוף איז מען דאך בכלל נישט בודק די ריאה. (ע"י פרמ"ג ל"ח ש"ד ט')

א' הנוכחים: ביים רבי'נס (אדמו"ר מסקווירא שליט"א, בשנת תשי"ט) התונה האט מען געגעבן בשר בהמה. עם איז געקומען עפעס א ספרדישער פון ארץ ישראל וואס האט געקענט די אלע זאכן, און ער האט דאס בודק געווען.

רבינו: וואס האט ער בודק געווען?

דומ"ץ סקווירא: ח"י מריפות איז דאך שייך ביי בשר עוף אויך, מן הסתם איז דא עפעס א בדיקה וואס מ'רופט אן בדיקת ח"י מריפות.

רבינו: ביי בהמות איז נישט שכיח קיין מריפות נאר אויף די ריאה ווייל ס'איז מצוי. (ש"ך סי' ל"ט סק"ב).

דומ"ץ סקווירא: אבער דער רבי ז"ל (מרן הדברי יואל זי"ע) האט דאך נאר געגעסן בשר בהמה דקה.

רבינו: יא, באמת ביי גסות טרעפט מען אויך 'קעלבערנע גלאט' (היינט שאין בה סירכא כלל כמו בעגלים), דאס איז אויך דא, נאר עם איז א קליינער פראצענט. אבער פארשטייט זיך אז ווען עם איז דא א גסה וואס איז אינגאנצן גלאט, איז דאס מיט גארנישט אנדערש ווי א קעלבערן.

וואס קען מען נאך היינט בודק זיין אויסער די ריאה? די כרס? די קיבה?

דומ"ץ סקווירא: ס'איז דאך שוין נישטא היינט וועמען צו פרעגן אויך נישט, די שאלה איז צי ס'איז בכלל דא ווער עם געדענקט.

ס'איז געווען א איד ר' שלמה קליינמאן ע"ה, ער האט געוואוינט אמאל אין אמעריקע, ר' לייבל סטעמפל'ס שווער, ער איז געווען א פרומער איד.

רבינו: כ'האב אים געקענט, ער איז געווען דא ביים טאטן ז"ל, ווען ער איז געווען דא אין לאנדאן.

דומ"ץ סקווירא: ער האט זיך געדרייט ביים טשעבינער רב אויך, ווען ער האט אויפגעהערט צו עסן בשר בהמה האט אים דער טשעבינער רב געזאגט "כ'פארשטיי נישט, ביי בשר בהמה איז כאטש דא זכות הרבים, בשר עוף האט נישט דעם זכות, פארלאזט זיך נאר אויף דיינע אייגענע זכותים?". ער האט געמיינט צו זאגן, אז היינט טאקע קען שוין איינער נעמען א גאנצע בהמה, אמאל האט מען איין בהמה צוטיילט פאר צען מענטשן, איז דאך דא נאך צען אידן וואס עסן פון די בהמה.

גראדע ביים צומת הגידין איז נאך ארגער ביי עופות ווי ביי בהמות.

רבינו: יא, ווייל ביי בהמות קען מען בודק זיין.

דומ"ץ סקווירא: מ'קען בודק זיין, און ס'איז טאקע דא מער שאלות, מ'ווארפט אסאך אוועק ביי עופות.

רבינו: אין אמעריקע האט מען קיינמאל נישט בודק געווען קיין צומת הגידין. אין ארץ ישראל זענען זיי יא בודק. אין אמעריקע איז נישטא קיין פראבלעמען דערמיט.

דומ"ץ סקווירא: היינט איז דאס דאך לייכטער ווי אמאל, מ'זיגט דאס פאר די גוים.

רבינו: מ'באקוט יעדע עוף ביי די קישקעס, ווייל ס'טרעפט זיך אסאך מאל זאכן... (ליחות או בעות, ע"י תשו' ויען יוסף חלק ד' סי' ח"י)

דומ"ץ סקווירא: ס'טרעפט זיך אסאך זאכן, אבער ס'איז נישט אייביג מריפה, מ'זעמט עם אראפ.

רבינו: נאכדעם מאכט זיך אסאך מאל ביי די אינדיקעס (מורקיס) מריפות ביי די ריאה (צמקות או נתיבש). קען זיין צוואנציג פראצענט איז ממש מריפה, ס'ווענדט זיך ווי א מאג.

ה'פאלם אויל' שמביאין יחד שמן כשר עם שמן איסור, ויש חששות שמתערבין או שבלועין זה מזה).

דומ"ץ סקווירא: נו, נישט קיין פיש, נישט קיין פלייש, נישט קיין אויל, נישט קיין וואסער, וואס יא?!

רבינו: ביי די וואסער פון שטאט וואס קומט פונעם רעזעוואר, דארט איז דער פראבלעם.

הגה"צ רבי שלום אליעזר ט"ב שליט"א אב"ד סאטמאר 15 עוז: איך האב געזעהן א פלעשל וואסער וואס איז גענומען געווארן פונעם רעזעוואר, מ'האט דאס אראפגעלייגט, און מ'קען זעהן די שרצים.

רבינו: כ'האב דאס אויך געזעהן, מ'לייגט אריין אין א פלעשל, אז מ'קוקט גוט זעהט מען דאס, ס'איז זייער קליין ווי א שפיץ נאדל, אבער מ'זעהט אזוי ווייסליך.

דומ"ץ סקווירא: וואס איז פשט דערפון, ס'שטייט דאך אין הקב"ה בא בטרונ'י עם בריותיו?! דאס מוז דאך האבן א פשט. אויב מ'זעהט דאס נאר מיט א מייקראסקאפ ווייס איך נישט צו עס איז א פראבלעם...

רבינו: דערפאר האב איך געזאגט אז מ'קען דאס זעהן ממש מיט די אויגן, אפילו אן א מייקראסקאפ. (דבל"ה אין איסור, ע"י חכמ"א כלל ל"ח, בינ"א אות ל"ח, ופת"ש סי' פ"ד סק"ח).

דומ"ץ סקווירא: פלייש איז געווען אלע יארן וואס אידן האבן זיך פורש געווען, דאס איז נישט קיין נייע זאך.

רבינו: אזוי איז ביי יעדע זאך דא חששות, אזוי איז אויך מיט די פירות וואס מ'באשמירט. היינט צו עסן אן עפל איז א פראבלעם. דאס גלאנץ וואס מ'מאכט אויפן עפל, דאס איז דאך ארויפגעשמירט. (ומעורב בו דברים אסורים, וע"י שו"ת מנח"י ח"י סי' ס"ה ס"ז)

דומ"ץ סקווירא: אן עפל וואלט מען ווען געקענט אפשיילן, כ'הער אבער אז בשעת'ן מאכן דעם גלאנץ לייגן זיי דאס אריין אין היים וואסער, ממילא ווערט דאס א שאלה פון נבלע.

רבינו: דער היינטיגער מציאות מאכט אלעס פאר א פראבלעם, פירות ווערט א פראבלעם, וואסער ווערט א פראבלעם.

וכיכר את רבינו לברך על הענבים (בני הרצינים)

רבינו: אין סקווירא איז מען מקפיד נישט צו עסן די סארט מרויכן.

דומ"ץ סקווירא: כ'האב זיך נאכגעפרעגט בעפאר, מ'האט מיר געזאגט אז דער רבי איז נישט מקפיד דערויף... ס'איז געווען א קשיא מיט א תירוץ.

ס'שטייט שוין אין מהרש"ם (ח"א סי' קס"ט) וועגן דעם, דאס איז נישט קיין סקווירא זאך.

רבינו: כ'זוייס, דאס איז שוין געווען מיט איבער הונדערט יאר צוריק, כ'האב געזעהן נאך אין תשובות פריער פונעם מהרש"ם, די רוסישע פוסקים, (ע"י שו"ת כה שור סי' מ"ה)

ביי די עופות קען אויך זיין אזוי. ביי אונז איז מען בודק יעדן מאג די ריאה ביי די ערשטע פאר הונדערט עופות, אויב זעהט מען אז עס איז דא פראבלעמען דארף מען אלעס בודק זיין. דעמאלטס מוז מען אראפשטעלן אן עקסטרע מענטש זאל שטיין דערויף.

ס'מאכט זיך אמאל אויב עפעס כאפט זיך אריין, צי זיי פארקילן זיך וכדומה.

דומ"ץ סקווירא: ביי די אינדיקעס איז אויך דא טריפות פון צומת הגידין, ס'האט זיך אנגעהויבן ביי די אינדיקעס, נאכדעם האט זיך דאס אויך איבערגעכאפט ביי די עופות.

רבינו: ווען די עופות ווערן עלטער ווערן זיי שווערער, און די פיס טראגט זיי נישט. מילא ווערט פראבלעמען ביי די פיסלעך, ביי די צומת הגידין.

דומ"ץ סקווירא: אין אמעריקע איז מען בודק צומת הגידין ביי די אינדיקעס?

רבינו: ניין, מ'איז נישט בודק. ס'מאכט זיך בעיקר ביי די גרויסע עופות וואס וועגן אסאך פונט, דארט מאכט זיך די שאלות ביי די פיסלעך. אויסער אין ארץ ישראל איז מען אין ערגעץ נישט בודק. (ע"י שו"ת מנח"י ח"י סי' נ"ב, קנה בושם ח"א סי' מ"ה מ"ט).

דומ"ץ סקווירא: אין ארץ ישראל האט מען שוין פריער בודק געווען, נאכדעם האט מען געזעהן אז אויף די אינדיקעס איז דא שאלות האט מען דאס אויך אנגעהויבן בודק צו זיין, נאכדעם זעהט מען אז ס'איז שוין דא שאלות ביי עופות אויך.

און דאס איז שוין די ריכטיגע שאלות, צומת הגידין איז דאך נישט קיין חומרות (סי' נ"ז ס"א), ס'איז שוין מער ווי די פליגלעך (דכשר עפ"י רוב, ע"י סי' נ"ג ס"ב).

כ'האב געהאט א קאזין אין אמעריקע א שוחט, ער האט געהייסן ר' פסח גרינבערג, ער איז געווען אן ערליכער שוחט, ווען מ'יין טאטע איז געקומען קיין אמעריקע איז ער געפארן א צוואנציג מינוט א וועג מיט די באן מיט א הינדל אז ער זאל דאס שעכט'ן. ווען ער איז אנגעקומען האט ער געזאגט אז ער שעכט שוין נישט, ער שעכט נאר זיבן עופות א מאג... מ'יין טאטע האט אים געמוטשעט ער האט געדארפט דעם עוף אויף שבת, קוים וואס ער האט אים געשאכטן דעם אכטן עוף.

היינט איז שוין פיש אויך נישט אזוי 'גלאט' מיט די ווערים, דא איז א גאנצע איבערקערעניש, יש מתירים ויש אוסרים.

רבינו: היינט איז אזוי אז איבעראל מאכט זיך פראבלעמען, וואסער איז א פראבלעם, מ'טרעפט דערין שרצים... ביי אונז אין קרית יואל נישט, ווייל מיר האבן פון קוועלער, אבער אין שטאט איז עס א פראבלעם. מ'לייגט אויף די סינקס זייערלעך.

עס איז אויך דא א פראבלעם מיט די אויל וואס קומט אן מיט די שיפן, יעצט אין אמעריקע טוט זיך איבער די שמנים. (אצל

ס'אז געווען די טרויבן - כ'מיין אז געווענליך זענען זיי נאך קלענער - ווען דאס איז אנגעקומען האבן זיי געהאלטן אז דאס איז 'בוסר' (עי' סי' ר"ב סי' ובג"כ שם).

דומ"ץ סקווירא: דאס איז דאך געווען דער השש.

רבינו: אבער יענע זענען געווען זייער קליין, מ'האט געזעהן אז זיי זענען זייער קליין, אבער די טרויבן זענען אסאך גרעסער, דאס זענען געהעריגע טרויבן.

דומ"ץ סקווירא: היינט מאכט מען דאך געהעריג גרויסע טרויבן אן קיין קערלעך.

רבינו: היינט שטעלט מען דאס אליינס צוזאם. זיי מאכן דאס היינט ווען מ'שוט פעולות מיט די ביימער אז ס'זאל בעסער וואקסן.

איך בין געווען אין קאליפארניע, אין פאלם ספרינגס, דארט וואקסט טיימלעך. דארט האבן זיי מיר מסביר געווען ווי אזוי די טיימלעך וואקסן - עס זענען דא צוויי סארט ביימער, ווי אזוי גייט דאס די צוויי ביימער? האט דאס דער אייבערשטער באשאפן אזוי אז עס בלאזט די ווינט און עס נעמט אריבער די כוחות פון איין בוים צום צווייטן בוים אזוי אז עס עושה פירות.

(עי' רש"י פסחים נ"ז ע"ג, ד"ה א"ר אחא)

וויפיל גייט דען אריבער פון איין בוים צום צווייטן? נישט אזויפיל, די וואס האבן די פרדסים זענען נישט צופרידן דערפון, נעמען זיי בידיים פון איין בוים צום צווייטן, און אזוי

וואקסט אסאך מער פירות, אנשטאט ס'זאל וואקסן נאטורליך אזוי ווי דער באשעפער האט באשאפן די וועלט, מאכן זיי דאס מיט די הענט, זיי שטעלן בידיים צוזאם די ביימער, אזוי מאכן זיי די פירות.

דומ"ץ סקווירא: פון וואו קומען די לולבים, פון ביידע ביימער?

רבינו: לכאורה פון ביידע. אויסער דעם טראגן די בינען אויך אריבער פון איין בוים צו די צווייטע, די בינען העלפן ארויס די ביימער צו וואקסן. אזוי האט דאס דער אייבערשטער באשאפן.

מילא ווען מ'נעמט צוויי טרויבן און מ'לייגט זיי צוזאם מאכט מען דאס אזוי גרעסער.

די ווייץ איז אויך אזוי, מ'לייגט אריין צוויי מינים ווייץ מ'מישט אים אויס, ווערט דאס א בעסערע ווייץ, א שטארקערע ווייץ, ס'האט מער מעל. זיי בויען אויף די ווייץ, די ווייץ ווערט נאכדעם נישט אזוי שנעל געשפאלטן, ער ווערט נישט מהומין, ווייל ער איז שטארקער, די שאלעכטס איז שטארקער. די נפקא מינה איז אז עס שאדט נישט קיין רעגן. ס'זייער אינטערעסאנט די אלע ענינים.

דומ"ץ סקווירא: דער אייבערשטער האט אריינגעגעבן חכמה היינט.

ונפרדו לשלום

יום א' פרשת כי תשא תשס"ח לפ"ק

ביקור בבית הרה"ג ר' נפתלי אלימלך דוד לייזער שליט"א

בן כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א - רב דביהמ"ד אוהל יעקב פשעווארסק לאנדאן

אויך געזאגט אז ווען זי וועט עלטער ווערן וועט זי איר זאגן, אבער זי האט שוין נישט זוכה געווען דערצו.

אבער מ'זעהט אז מ'האט שוין גערעדט פון די מעשה אין די צייטן פונעם צאנזער רב.

רבינו: נישט לאנג צוריק איז אויסגעקומען צו דערציילן די מעשה מיטן שידוך, דער שידוך פונעם דברי חיים ביים ברוך מעם. דער ברוך מעם האט געהאלטן ביים אפלאזן דעם שידוך (אחרי שנתודע לו שהחתן צולע על ירכו), זאגט די וועלט, אז ווען מ'האט דערציילט פארן חתן אז ס'איז דא פראבלעמען, האט ער געזאגט אז ער וויל רעדן מיט די כלה, ער האט גערעדט מיט די כלה, און ווען זי איז ארויסגעקומען האט זי געזאגט אז זי וויל נישט אפלאזן דעם שידוך.

דאס איז געווען שוין נאכדעם וואס דער ברוך מעם איז געקומען צו פארן צו די חתונה, ביז דעמאלטס האט ער נישט געוואוסט אז דער חתן הינקט, ווען ער איז אנגעקומען האט ער דאס באמערקט, איז ער געווארן אויסער זיך אז מ'האט אים אפגע'נערט, וועגן דעם האט ער געוואלט אפלאזן דעם שידוך.

דער שדכן איז דאך געווען זיין זון רבי ישע העשיל, ער האט דאן באקומען א פאטש פונעם פאטער פארן נישט דערציילן

אב"ד פשעווארסק: די וואך איז די יארצייט פונעם אבני נזר. ס'איז דא א שמועה אז דער אבני נזר האט געדארפט ווערן אן איידעם ביים צאנזער רב.

רבינו: די וועלט דערציילט עפעס אזא מעשה.

חתנו הרה"ג ר' אלישע האלבערשטאם שליט"א: ביי אונז אין די משפחה איז דא בקבלה די מעשה מיטן צאנזער רב אז ער איז געווען הינקעדיג, און ער האט געוויזן פאר זיין רביצין אין שפיגל אז זי וואלט ווען געדארפט אזוי זיין, נאר ער האט דאס גענומען אויף זיך. במילא האט זי דערנאך מסכים געווען.

די באבע רייצא (אשת הגה"ק רבי מרדכי דוב מהארנאסטייפל זי"ע) איז געגאנגען פרעגן איר מאמע (הרבנית של מרן הדברי חיים זי"ע) צי ס'איז אמת וואס די גאם פארציילט, האט זי געשמייכלט און געזאגט 'נישט דאס איז געווען די מעשה, קיינער ווייסט נישט וואס עס איז געווען די מעשה, ווען דו וועסט עלטער ווערן וועל איך דיר זאגן'.

ווען זי איז עלטער געווארן האט זי איר געזאגט, און זי האט איר געבעטן אז זי זאל דאס נישט דערציילן ווייטער. האט מיין באבע (הרבנית יוכבד רבקה אשת הרה"צ רבי אלישע האלבערשטאם בנו של הרה"ק מגארליץ וחתן הרה"ק מהארנאסטייפל זי"ע) געזאגט אז זי האט אויך געפרעגט די מאמע איבער די מעשה, און זי האט איר

פון דעם מוס. ער האט געזאגט אז דאס איז געווען זיין שכר שדכנות.

אב"ד פשעווארסק: ביים צאנזער רב איז מען דאך געהאלפן געווארן אז מ'האט געכאפט א פאטש.

רבינו: יא יא, דער ברוך טעם איז קודם געווען זייער צורידערט פון דעם וואס מ'האט איהם אויסגעפאפט, אבער שפעטער נאך די התונה האט ער דאך געוואוינט א שטיק צייט ביים שווער, האט ער זיך בארוהיגט און געזאגט "מיין איידעם האט א קרומען פיס, ער האט אבער זעהר א גראדן קאפ".

אב"ד פשעווארסק: עס איז לעצטענס געווען א שמועס צו ווען רבי מאטעלע הארנאסטייפלער איז געווארן אן איידעם ביים צאנזער רב, צי עס איז געווען א התן-מאל?

לכאורה לויט ווי מ'האט דערציילט אז דער צאנזער רב האט נישט געהאט גרייט דאס געלט צו די התונה, האט ער זיך נישט געוואלט טרעפן מיט אים ביינאכט נאר אינדערפרי, איז לכאורה נישט געווען קיין התן-מאל א נאכט פאר די התונה.

רבינו: אזויפיל איז זיכער, אז דער דברי חיים איז געפארן צו די התונה, ער איז דאך געווען דער אבי הכלה, און די התונה איז געווען ביי די גרעניץ צווישן אוקריינא אין גאליציען. די התונה איז נישט געווען אין רוסלאנד נאר אין גאליציען, ערנעץ ביי די גרעניץ. דער דברי חיים האט געהאט צוגעזאגט נדן. ער האט זיך אנגעגרייט געלט און ער איז געקומען צו פארן, ביז ווען ער איז אנגעקומען אהין האט ער שוין אויסגעטיילט דאס געלט, ער האט געטראפן אונטערוועגענס א נצרך, און ער איז געבליבן מיט גארנישט.

ווען ער האט זיך געטראפן מיטן מהותן, הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס זי"ע, האט ער אים געזאגט 'מהותן, איך האב צוגעזאגט א נדן, אבער כך וכך היה המעשה, ווילט איר מאכן די התונה איז גוט, אויב נישט האב איך נישט קיין טענות, נאר מזועט ציווארטן א שטיק צייט און איך וועל ארויספארן אין די געגענט ארום, און ס'וועט אריינקומען געלט וועט מען קענען מאכן די התונה".

האט דער משערקאסער געזאגט אז ער וויל נישט ווארטן, ער האט געזאגט "כ'האב געזעהן דעם מאטן (הרה"ק רבי מאטעלע טשערנאבלער זי"ע) בבגדי שבת!", ער האט געזעהן אז ער איז שוין געווען גרייט אויף די התונה.

איר האט אויך אזוי געהערט די מעשה?

אב"ד פשעווארסק: איך האב געהערט אז ביינאכט האט דער צאנזער רב נישט געוואלט קומען צום מהותן, ווייל ער האט געוואוסט אז ער האט נישט מיט וואס צו קומען.

רבינו: דעם פרט האב איך נישט געהערט, אזויפיל האב איך געהערט אז דאס האט ער געזאגט פארן מהותן, ער האט איהם געזאגט דעם גאנצן אמת, און ער האט אים געגעבן די ברירה צי ער וויל מאכן די התונה. און דאס האט ער אים געענטפערט. אבער דאס צי עס איז געווען א התן-מאל האב איך נישט געהערט.

אב"ד פשעווארסק: דער זיידע ז"ל האט דערציילט אז עס איז נישט געווען קיין התן מאל. אפילו ביי הרה"צ רבי אלישע ז"ל וועלכער איז געווארן אן איידעם ביי רבי מאטעלע איז אויך נישט געווען. ער האט געזאגט אז ביי צאנזער אייניקלעך וועט ער דאס נישט טון.

רבינו: כזווייסט נישט צי אין צאנז איז דאס געווען אזא גרויסן עסק.

אב"ד פשעווארסק: דער עסק איז געווען אלס סיגעט, ר' אלישע איז געווען א זון פון גארליצער רב, אן איידעם ביים ייטב לב.

רבינו: אה, אלס סיגעט האט מען טאקע נישט געמאכט קיין התן-מאל.

אב"ד פשעווארסק: דעמאלטס איז דאך אויך געווען די מעשה מיטן זיך שערן, אז זי האט זיך נישט געשוירן.

רבינו: איך האב געהערט די מעשה פון מיין מאטן ז"ל, ווען ער האט גערעדט פון די מעשה האט ער דערציילט אז זי האט זיך יא אפגעשוירן, ווען זי איז אריינגעקומען דעם אנדערן טאג נאך די התונה, האט דער דברי חיים געפרעגט צי זי האט זיך אפגעשוירן, האט זי געזאגט אז יא, זי האט זיך אפגעשוירן, איז ער זייער נתפעל געווארן דערפון, אזא מסירות נפש. (מכיון שזה היה נגד גזירת הממשלה).

האט זי זיך אנגערופן "איך גלייב באמונה שלימה אז ווען דער מאטע זאל וועלן וועט די גזירה בטל ווערן". האט דער דברי חיים געזאגט "אזוי זאגסטו! די גזירה וועט בטל ווערן". דעמאלטס איז טאקע די גזירה בטל געווארן.

דער באבוב'ער רב ז"ל פלעגט אנדערש דערציילן אז ער האט גע'חלש'ט... איך האב דאס אזוי געהערט פון מיין מאטן.

ובירך רבינו על היי"ש

ובירך רבינו: "לחיים לחיים, ברכה והצלחה מיט הרחבת הדעת על מי מנוחות מיט אלעם גומן".

הגה"צ אב"ד סאטמאר 15 עז: איך געדענק נאך ווען אייער זיידע הרה"צ רבי ברוך האלבערשטאם זצ"ל (אב"ד גארליץ) פון בני ברק איז געווען אין ניו יארק, דער טאטע ז"ל איז געווען זייער פארנומען מיט אים, ער איז נישט געזונט געווען דעמאלטס.

רבינו: אוודאי געדענק איך דאס.

כ'געדענק נאך ווען דער טאטע איז געווען דאס ערשטע מאל אין ארץ ישראל בשנת תשכ"ג לפ"ק, איז ער דעמאלטס געווען ביי איהם אין שטוב.

הרה"ג ר' אלישע האלבערשטאם שליט"א: ווען ער איז געווען אין אמעריקע פלעגט דער רבי ז"ל (פרן הכרך משה זי"ע) אריבער קומען צו איהם אין שטוב יעדן זונטאג אויף אפאר שעה און פארברענגט מיט איהם.

רבינו: איך בין דאן מיטגעווען מיטן טאטן, מ'פלעגט פארן קיין סיגעט וואו ער האט זיך אויפגעהאלטן.

ונפרדו לשלום

דברית קודש

מב"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

ליל שבת קודש פרשת בחוקותי שנת תשס"ה לפ"ק בקרית יואל יע"א

לא תעשה דלאחר הדיבור, וכתבו הפני יהושע והחידושי מהרי"ט (קידושין שם) דשיטת הבבלי (בימות ה.) דעשה דלפני הדיבור חמיר טפי ושפיר דוחה.

והנה עשה דאכילת פסח הוה עשה דלפני הדיבור, והלאו דועצם לא ישברו הנאמר בפסח שני הוה עשה דלאחר הדיבור, (עיין אור חדש שם לעיל בשם ספר נ"י שהעיר בזה). ומעתה י"ל דהא דאמרינן בפסחים דסלקא דעתך דיבא עשה דאכילת פסח וידחה הלא תעשה דועצם לא תשברו בו, היינו דוקא לשיטת הבבלי דעשה דאכילת הפסח עדיף, ושפיר הוי סלקא דעתך דעשה דאכילת הפסח ידחה הלאו דועצם לא תשברו בו, ומשום הכי איצטריך קרא בפסח שני ועצם לא ישברו בו לעצם שיש בו מוח, אמנם רבי אלעזר ברבי שמעון י"ל דס"ל כהירושלמי דעשה דלפני הדיבור קיל ואינו דוחה לא תעשה דלאחר הדיבור, ואם כן מהיכי תיתי להתיר שבירת עצם שיש בו מוח משום אכילת הפסח, הא אין עשה דקודם הדיבור דוחה לא תעשה דלאחר הדיבור, ואם כן לרבי אלעזר ברבי שמעון באמת לא איצטריך קרא ללאו לאסור שבירת עצם שיש בו מוח דמהיכי תיתי להתיר, ואין הכי נמי לדידיה י"ל דקרא אינו צריך קאמר, שאינו צריך לשבור העצם לבדוק אם ניקב קרום של מוח משום דאזלינן בתר רובא.

נמצא לפי זה דלרבנן עשה דקודם הדיבור חמיר, וקרא דועצם לא ישברו בו בא להורות דאסור לשבור עצם שיש בו מוח, ולרבי אלעזר ברבי שמעון עשה דלאחר הדיבור חמיר, וקרא דועצם לא ישברו בו אינו צריך קאמר דאזלינן בתר רובא.

והנה איתא במס' קידושין (דף כט:) אמר רבי יהודה אמר שמואל הלכה נושא אשה ואחר כך ילמוד תורה, ורבי יוחנן אמר ריחיים בצווארו ויעסוק בתורה, ולא פליגי הא לן והא להו, ופירש"י הא לן, בניי בכל נושא אשה ואחר כך הולך ולומד תורה, הא להו, לבני ארץ ישראל ילמוד תורה ואחר כך ישא אשה, עיי"ש.

וכתב בפרדס דוד (פ' לך) כשיטת רש"י, דהנה עשה דפ"ר הוא עשה דקודם הדיבור, ותלמוד תורה הוא עשה דלאחר הדיבור, ולזה אמר הא לן היינו לבניי בכל דלשיטת הבבלי עשה דקודם הדיבור חמיר, לכך נושא אשה תחלה ואחר כך ילמוד תורה, והא להו היינו לבניי ארץ ישראל דלשיטת הירושלמי עשה דקודם הדיבור קל, הרי עשה דלימוד התורה שהוא לאחר הדיבור חמור יותר מפו"ר שהוא קודם הדיבור, לכן ילמוד תורה תחלה ואחר כך ישא אשה, עכ"ד.

אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמורו וגו', פירש"י יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמורו הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה. ויש להבין דאם כוונת הכתוב היתה על לימוד התורה למה לא נאמר בפירוש, ואם הכוונה על מצוה אחרת למה פירש"י על לימוד התורה.

ויתבאר בהקדם הא דאיתא במס' פסחים (דף פה.) תניא ועצם לא תשברו בו (שמות יב מו), אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח, ומה אני מקיים ואכלו את הבשר בלילה הזה (שמות יב ח), בבשר שעל גבי העצם, או אינו אלא בבשר שבתוך העצם, ומה אני מקיים ועצם לא תשברו בו בעצם שאין בו מוח, אבל בעצם שיש בו מוח שובר ואוכל, ואל תתמה שהרי יבא עשה וידחה לא תעשה, כשהוא אומר ועצם לא ישברו בו בפסח שני (במדבר ב יב) שאין תלמוד לומר, שהרי כבר נאמר ככל חקת הפסח יעשו אותו, הוי אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח.

ובמס' זבחים (דף סה:) איתא, אומר היה רבי אלעזר ברבי שמעון שמעתי בחטאת העוף שמבדילין (במליקתה בשני סימניו), ומאי לא יבדיל (ויקרא ה ט), אין צריך להבדיל, וכתבו בתוס' (דף סו. ד"ה אלא מעתה) דכל היכא דמסברא חיצונה הוי אמינא דצריך, מפרשינן קרא דאינו צריך ולא ללאו, אבל בכל לאוין שבתורה כגון לא תחסום לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז, למאי כתביה אם לא ללאו, עכ"ד. והקשה בשער המלך (פ"י מהל' קרבן פסח ה"א) בשם הגאון רבי אברהם ברודא זללה"ה, אם כן מנליה לרבי אלעזר ברבי שמעון דאסור לשבור עצם בפסח, הרי במס' חולין (דף יא.) ילפינן רוב מפסח דאי אפשר לבדוק אם ניקב כרום של מוח דכתיב ועצם לא תשברו בו ועל כרחך דאזלינן בתר רובא, ואם כן דלמא הא דכתיב ועצם לא תשברו בו היינו נמי דאין צריך קאמר, דסלקא דעתך דצריך לשבור לבדוק אם ניקב הקרום, ואתי קרא לאשמעינן דאינו צריך דאזלינן בתר רובא, ומנא לן דללאו קאתי.

ותירץ בצאן קדשים (זבחים דף סו.) דקושיא זו שיבוש הוא, דהא בפסח שני נמי כתיב ועצם לא ישברו בו, ועל כרחך ללאו אתי, עכ"ד. ותמה עליו באור חדש (פסחים פה.) דלמא לעולם קרא דבפסח שני אתי רק לעצם שאין בו מוח, ואכתי תקשה מנלן לאסור עצם שיש בו מוח, דילמא הא דכתיב ועצם לא תשברו בו בעצם שיש בו מוח היינו דאינו צריך.

אמנם י"ל על פי המבואר בתוס' (קידושין לח. ד"ה אקרום) בשם הירושלמי (חלה פ"ב ה"א) דאין עשה דקודם הדיבור דוחה

הפסח, דעשה דלאחר הדיבור חמיר ואינו נדחה. ובכן מאחר דמקרא זה מוכח דעשה דלאחר הדיבור חמיר, לזה פירש"י אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה, דכיון דעשה דלאחר הדיבור חמיר, אם כן צריכים תחלה להיות עמלים בתורה ואחר כך לקיים ואת מצותי תשמורו הוא מצות פו"ר שהוא מצוה ראשונה שבתורה, וכמ"ד ילמוד תורה תחלה ואחר כך ישא אשה.

ובזה יתבאר הכתוב אם בחקותי תלכו, הכוונה על מצות קרבן פסח הנקרא חק כמ"ש (שמות יב מג) זאת חקת הפסח וגו' ועצם לא תשברו בו, ובפסח שני נמי כתיב ועצם לא ישברו בו ככל חק"ת הפסח יעשו אותו, ולאורה הרי מקרא זה דבפסח שני הוי מיותר, ועל כרחק דאתי קרא לאשמעינן דאינו צריך לשבור לבדוק אם ניקב קרום של מוח דאזלינן בתר רובא, דלא סלקא דעתך להתיר שבירת העצם מחמת אכילת

ליל ל"ג בעומר תשס"ה לפ"ק בקרית יואל יע"א

הרמז מזה שהיה נח חכם. וי"ל דהנה בזה"ק (פ' נח דף סו:) האשימו חכמינו ז"ל את נח על שלא התפלל על בני דורו, ואלמלי היה מתפלל עליהם אולי היו ניצולים, עי"ש בדבדב"ק. ויתכן לומר דמהאי טעמא לא התפלל נח על בני דורו כדי שיזכו בני ישראל לקבל התורה, דאלמלי היה מתפלל על בני דורו ולא היה מבוול על הארץ לא היה מותר להם לאכול בשר, ואם כן לא היה אברהם אבינו נותן בשר וחלב להמלאכים, ולא היו בני ישראל זוכים לקבל התורה רק המלאכים, ולכן לא התפלל על בני דורו כי ראה איזה טובה שיבא על ידי המבוול. ולטעם זה כתב בספ"ה"ק זרע קודש (פ' נח) כי מבוי"ל בגימטריא חסד"ו, דלכאורה איזה חסד היה בירידת המבוול. אך הכוונה שהיה על ידי המבוול נשתלשל הדבר שזכו ישראל לקבל התורה, ולכן הוי חסד גדול שעל ידי זה זכו לקבל תורת חסד. ולזה רמזו בבעל הטורים את האלהים התהליך נח סופי תיבות חכ"ם, לרמז דדבר זה שהיה נח מתהלך את האלהים במדת הדין והניח שיבא מבוול על בני דורו, זה היה מכח חכמה עמוקה בכדי שיזכו בני ישראל לקבל התורה.

והנה התחלת המבוול היה בחודש השני בשבעה עשר יום לחודש (בראשית ז יא), ופליגי בזה בגמרא (ראש השנה יא:) רבי יהושע אומר אותו היום שבעה עשר באייר היה, רבי אליעזר אומר אותו היום שבעה עשר במרחשון היה. והנה רש"י"ל כתב שם עה"כ (שם יב) ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה, אין יום ראשון מן המנין לפי שאין ליליו עמו, שהרי כתיב ביום הזה נבקעו כל מעינות, נמצאו ארבעים יום כלים בכ"ח בכסליו לרבי אליעזר שהחדשים נמנין כסדרן אחד מלא ואחד חסר הרי י"ב ממרחשון וכ"ח מכסליו. והקשו הבעלי תוס' דרש"י עצמו כתב (שם ח ג) גבי חמישים ומאת יום, והוא אחד בסיון, כיצד בכ"ז בכסליו פסקו הגשמים. ותי" המהר"ל בגור אריה (בראשית ז יד) דהא דכתב רש"י"ל שכלים בכ"ח בכסלו, היינו בהשכמות יום כ"ח, והא דכתב רש"י שהגשמים פסקו בכ"ז בכסלו, היינו שלא עברו רק כ"ז יום והלילה של כ"ח, עי"ש. ויל"פ ביותר דהנה בבן נח הלילה הולך אחר היום, ועל כן בדור המבוול שהיה דינם כבני נח כאשר התחיל המבוול בי"ז לחודש השני, הרי נחשב יום י"ז וליל י"ח ליום אחד, אם כן שפיר כתב רש"י"ל שהגשמים פסקו בכ"ז בכסלו, אע"פ שהיה בהשכמת יום כ"ח, כי לבני נח נשלם יום כ"ז בהשכמת יום כ"ח לדידן.

בר יוחאי מושב טוב ישבת, יום נסת יום אשר ברחת, ובמערות צורים שעמדת, שם קנית הודך והדרך.

(ב) **כתב** בבני יששכר (אייר מאמר ג אות ג) מנהג ישראל תורה הוא להדליק נרות ומאורות ביום זה, לכבוד נשמת מאור התורה בוצינא קדישא אשר נתגלה ביום הזה.

(ג) **איתא** במדרש (הובא בערכי הכנייים ערך אור) ויאמר אלהים יהי אור (בראשית א ג), זה משה, ויהי אור, זה רבי שמעון בן יוחאי, וצריך ביאור.

ונקדים לפרש מה שכתב בקדושת לוי (סו"פ יצא) שביום הזה ל"ג בעומר מתחיל ההארה של מעמד הר סיני שהיא קבלת התורה.

ויתבאר על פי מה שכתב באור החיים הקדוש (פ' נח) עה"פ כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה, יש לדעת למה לא הותר הבשר לאדם אלא לנח, ונראה כי נח משלו נתנו לו לג' סיבות, האחד שבאמצעותו מצא ה' לקיים המין וזולתו לא היה מקיים מין הרמש בלא אדם ובוזה זכה הוא בהם, ב' שהוא טרף בהם ויגע בתיבה וצא ולמד כמה יגיעות יגע בהם, ועליו נאמר (תהלים קכח ב) יגיע כפיך וגו', ג' שגרם באמצעות קרבנו שנתרצה ה' ונשבע שלא יכרת כל בשר וגו', לזה התיר לו ה' לאכול מפרי דרכו, עכ"ד.

ונקדים עוד מה דאיתא במדרש שוחר טוב (מזמור ח) בשעה שעלה משה למרום שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, עשה בו הקב"ה קלסטרין של פניו של משה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישין הימנו, לא אתם כשירדתם אצלו אכלתם בשר בחלב. והוסיף על זה מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (פ' נח עמוד קנח) דכל זה יתכן רק אחר שהותר הבשר לנח ולכל העולם כולו על ידו, ועל ידי זה היה יכול אברהם אבינו ליתן להם בשר ואח"כ חלב ועל ידי זה זכו ישראל למתן תורה, אבל אלמלי היה עדיין איסור הבשר נוהג לבני נח, לא היה אפשר לאברהם אבינו ליתן להם בשר דבר שאסור גם להם, ואפשר דגם חלב לא הותר להם משום דבר הבא מן החי, נמצא שעל ידי שכינס נח אל התיבה כל בעלי חיים, על ידי זה הותר לו אכילתן ומשם זכו ישראל לקבל התורה, עכ"ד.

ובלכתנו בדרך זה יש לפרש מה שכתב בבעל הטורים (פ' נח) את האלהים התהליך נח סופי תיבות חכ"ם, ויש להבין

והנה רש"י"ל כתב ויהי הגשם על הארץ, ולהלן הוא אומר ויהי המבול, אלא כשהורידן הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה וכשלא חזרו היו למבול. ולפי זה יתכן לומר דביום י"ז כאשר התחיל המבול היה כל היום גשמי ברכה עד הערב, וכיון שלא חזרו עד הערב היו למבול. נמצא להתחלת המבול היה י"ח לחודש השני, ולרבי יהושע הוא י"ח לחודש אייר ליל ל"ג בעומר, דאז התחיל המבול וימח כל היקום, ובזכות נח ניצולו הבעלי חיים ועל ידי זה הותר לו אכילת בשר, וממילא היה יכול אברהם אבינו להאכיל בשר וחלב להמלאכים וזכו בני ישראל לקבל התורה, ולכן ביום ל"ג בעומר יום התחלת המבול או מתחיל ההארה וההשפעה של מתן תורה, כי יום זה גרם השתלשלות קבלת התורה לשיטת רבי יהושע. (ועיי' בזה"ק פ' פינחס דף רנח: שמשמע מדבריו להתחלת המבול היה באייר).

[ב]

אמנם י"ל עוד בכיאר מה שכתב בקדושת לוי (ס"פ ויצא) שביום הזה ל"ג בעומר מתחיל ההארה של מעמד הר סיני שהיא קבלת התורה.

ויתבאר על פי מה שכתב בנועם אלימלך (פ' תזריע) על דברי הגמרא (עיי' ב"ר פ"ב ס"ב) מצינו בתורתנו של רבי מאיר כתנות אור באלף, ויש לפרש דהנה באמת השי"ת ב"ה ברא את האדם והיה כל גופו אור גדול בלי שום יצר הרע וישיבתו היה בגן עדן, כמאמר הכתוב וישם כו' לעבדה ולשמרה, רק שהיה קצת דקה מן הדקה נדנדו יצר כאשר ראינו באמת שחטא, רק שהיה בקושי גדול להנחש להחטא, ואחר חטא האדם שאכל מעין הדעת טוב ורע אז ניתן הבחירה לאדם לעשות טוב ורע הלילה. וברצות האדם דרכי ה' ותורתו הקדושה לשמור כמצוותה לשמה אז נעשה גופו גם כן כתנות אור באלף כאשר תחילת הבריאה, וממילא מבואר הפירוש בתורתנו של רבי מאיר, שלפי הנהגתו של רבי מאיר שהיה מתנהג בהתורה הקדושה, היה לו כתנות אור באלף, לפי שתיקן את גופו ואבריו והיו מאירים אור גדול, עכ"ד.

ובבחינה זו כתב השל"ה הקדוש (מס' שמועות פרק תורה אור) על מה שאמרו חז"ל (יומא ד:) עה"כ ויכסהו הענן להר ויקרא אל משה וכל ישראל עומדין, לא בא הכתוב אלא למרק האכילה ושתייה שבמעיו לשומו כמלאכי השרת. וקשה הלא בודאי לא היה אוכל משה רק המן שהוא קודש מן השמים והמן היה נבלע באיברים. ותי' דהכוונה היא על חומריות הגוף שהגיע מצד אכילה ושתייה של אדם הראשון באכילה וסחיטת אשכול של ענבים, אשר על כן נתלבש בכתנות עור, והענן בא ומירק זוהמתו ונעשה גופו זך ודק כתנות אור, ועיקר עכירת החומר באדם הם המעיים, על כן אמר למרק הזוהמא עכורה הבא מסיבת אכילה ושתייה, ובוה נעשה כמלאכי השרת, עכ"ד.

ובבחינה הגבוה הלזו מצינו אצל יעקב אבינו ומשה רבינו, ביעקב אבינו מצינו בגמרא (בבא מציעא פד.) כי שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון, והכוונה שיעקב אבינו ברוב קדושתו גם כן זכה למדרגה זו שהיה לו כתנות אור. ולזה נאמר

ביוסף הצדיק (רש"י בראשית לו:) שהיה זיו איקונו דומה ליעקב, דהנה כתיב (בראשית מט כב) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ופירש"י בן חן. והכוונה כי יוסף הצדיק ברוב קדושתו תיקן את גופו מזוהמת חטא אדם הראשון, ולזה נאמר שהיה עלי עין, שנתעלה במדרגה ותיקן את העור בעין זוכה לכתנות אור באל"ף, ולכן היה זיו איקונו דומה ליעקב, ושופריה דיעקב מעין שופריה דאדם קדמאה. וכמו כן במשה רבינו דרשו חז"ל (סוטה יב.) עה"פ (שמות כ ב) ותרא אותו כי טוב הוא, בשעה שנולד משה נתמלא הבית כולו אור, הכוונה ע"ד שכתב א"ו זללה"ה בייטב פנים (הוד והדר אות ל) מה דכתיב במשה (שמות לד כט) כי קרן אור פניו אור בא, כי הוא לא חטא ולא טעם מעין הדעת, עי"ש. ולזה ותרא אותו כי טוב, שנתמלא הבית כולו אור, שהיה בבחינת כתנות אור.

ולמדריגה הלזו זכה גם התנא רבי שמעון בן יוחאי, ולזה מצינו בגמרא (שבת לג:) שישב במערה בלי לבוש, כי בישבו במערה ועסק בתורה זכה לזכך את גופו עד שנעשה מלא אור כמו משה רבינו, ולזה פשט בגדיו היינו הבחינה של כתנות עור ונתלבש בכתנות אור באלף, ולזה יסד הפייטן (בפיוט ואמרתם כה לחי) ראה פניו מאיר"ם, שראו אור פניו ונתמלא כולו אור על ידי שנתלבש בכתנות אור.

וזהו ביאור המדרש ויאמר אלהים יהי אור, זה משה, שזכה למדרגה זו ותרא אותו כי טוב, שנתמלא הבית כולו אור, ויהי אור זה רבי שמעון בן יוחאי, שגם הוא זכה למדרגה זו.

וראיתי בספרים דתיבת שמעון"ן ב"ן יוחאי"י בגימטריא יעקב"ב של"ם, והרמז בזה שזכה רבי שמעון בן יוחאי לשופריה דיעקב שהיה מעין שופריה דאדם קדמאה, והיה לו כתנות אור באלף. ולזה מצינו בגמרא (שבת לג:) דכאשר יצא רשבי"י מן המערה אמר הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל ואיתקן מילתא דכתיב (בראשית לג יח) ויבא יעקב שלם, ובכוונה הביא פסוק זה ויבא יעקב שלם, כי בצאתו מן המערה היה בבחינת יעקב"ב של"ם, והיה שופריה כשופריה דיעקב אבינו.

וזה שיסד הפייטן במערות צורים שעמדת, דבישבו במערה בלי לבוש של כתנות עור ועסק בתורה, שם קנית הוד"ך והדר"ך, שזכה לאור פנים להיות שופריה כעין שופריה דאדם קדמאה, וזכה להתלבש בכתנות אור.

ולטעם זה מנהג ישראל תורה הוא להדליק נרות ומאורות ביום זה לכבוד נשמת מאור התורה בוצינא קדישא אשר נתגלה ביום הזה, כי רבי שמעון בן יוחאי זכה לכתנות אור, ולכן מרבין בנרות ומאורות להורות על גדלותו וקדושתו של התנא האלהי שזכה להפך כתנות עור בעין לכתנות אור באלף, והיה כולו אור.

[ג]

וי"ל עוד ברמז הענין שמדליקין נרות ומאורות לכבוד התנא האלהי רבי שמעון בן יוחאי, כי התנא האלהי מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לאחרינא, ובגודל קדושתו אחר שהתלבש עצמו בכתנות אור השפיע לדורו, וגם לדורות העתידים שיוכו

האלהי רבי שמעון בכל השנה ומכל שכן ביומא דהילולא דיליה, וכולנו מצפים ומבקשים מהשי"ת שהתנא הקדוש רבי שמעון יפעול בעד כל בני ישראל ולנו בתוכם שנוכה להאיר כתנות עור הגשמי, ונוכה לאיזה אור והתלהבות להשי"ת לעסוק בתורה ובעבודת ה' כראוי, והאר עינינו בתורתך ודבק לבינו במצותך, וכאשר זוכים לכתנות אור הרי נשתנה עבודת האדם בתורה ובתפלה וקיום המצות, כי נשמתו חי ובעורת באש התלהבות להקב"ה.

ולזה ביום ל"ג בעומר מתחיל ההארה וההשפעה ליום מתן תורה, כי מאחר שהגוף נתגשם בכתנות עור, קשה להשיג ולהבין בתוה"ק ולעבוד עבודת ה' בהתלהבות, כי איך יוכל בשר ודם אוכל ושותה לזכות ללימוד התורה הקדושה, והוא אך ורק בזכות התנא הקדוש רבי שמעון אשר ביום זה יורד אור גדול לבני ישראל המחליש הכתנות עור, ונתלבש האדם בכתנות אור בהיר כחשקים, וכל איש ישראל מרגיש ביום זה התרוממות דקדושה ואיזה התקרבות להשי"ת בכחו וביכותו של התנא רשב"י, ועל ידי זה יכולים בעזרתו יתברך בחג השבועות לקבל התורה מחדש בשמחה ובהתרוממות הנפש, והכל הוא מכח האור היורד ביום ל"ג בעומר.

והבוכ"ע יהא בעזרינו, תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו, שיאר עיניהם של כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם, כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו, ובכחו הקדוש וביכותו יכול לפטור את העולם מן הדין (סוכה מה:), ממדת הדין, שינצלו בני ישראל מכל הדינים והגבורות, והשי"ת יעזור שנושע כולנו ביום זה, והתנא רבי שמעון יפעול בעד בני ישראל כל צרכיהם, צרכי עמך ישראל מרובים, רבי שמעון צופה ומביט בלבבות בני ישראל ורואה לבבות הנשברות והנכאבות, ויכול כל אחד לשפוך שיה לבבו להתנא רבי שמעון, ומריחוק מקום יכול כל אחד לייחד עצמו במחשבה אל התנא הקדוש רבי שמעון, ורבי שמעון שומע כל התפלות וכל הבקשות מכל אחד מישראל, ומאזין ומקשיב לכל אלו הצריכים להוושע בבני חיי ומזוני בשידוכים ובכחו לפעול ישועות ורפואות ולהנצל מכל עגמת נפש, ואנן מהכא עושים התנא הקדוש רבי שמעון לשליח שיעלה כל התפלות וכל הבקשות של כל בני ישראל, לכל ישראל האיר, שיאיר לבות בני ישראל ובתי בני ישראל, שיוכו לדורות מאירים, כל הלבבות יאירו ויוושעו בכל טוב שפע ברכה והצלחה, עדי נוכח לאור האמיתי, ויהי אור זה אורו של משיח, ונוכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

בני ישראל להטהר ולהתקדש מעולם הגשמי ולזכות קצת לבחינת כתנות אור. ולזה יסד הפייטן בגדלותו של רבי שמעון בן יוחאי, לכל ישראל האיר, והוא ע"ד שכתב א"י זללה"ה בייטב פנים (הוד והדר אות ל) לפרש מה שאמרו בגמרא (מגילה יב:) במרדכי בן יאיר (אסתר ב ה), שהאיר עיניהם של ישראל, והיינו שעשה מבחינת עו"ר בעין, אור באל"ף, עכ"ד. והיינו דאמר לכל ישראל האיר, שבגודל קדושתו האיר בעיניהם של ישראל לרומם אותם ולזכך ולטהר אותם מעולם הגשמיות, עד שזכו להתלבש בכתנות אור, ודקדק לומר לכל ישראל האיר, שלא רק בדורו האיר, אלא לכל בני ישראל עד סוף כל הדורות.

ועל כוונה זו אנו אומרים תורתו מגן לנו היא מאיר"ת עינינו, כי תורתו של רבי שמעון בן יוחאי מאיר העי"ן שלנו, היינו הכתנות עור והגשמיות שאנו משוקעים בדורינו השפל דור עקבתא דמשיחא, והאור הבהיר בשחקים של רבי שמעון בן יוחאי מכניס קצת אור בכל אחד אשר בשם ישראל יכונה, וכאשר איש הישראלי בא בביהמ"ד לעסוק בתורה ובתפלה זהו מכח אורו של רבי שמעון בן יוחאי המאיר בו שלא יתגשם בעולם הגשמיות.

ולזה כתב הטור (או"ח סימן תכ"ח) בסימני המועדות שנרמז בסדר א"ת ב"ש, ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג לעומר וסימנך פל"ג ח"י, פי פורים ל"ג ח"י באייר. ולכאורה איזה שייכות יש מיום ל"ג בעומר ליום הפורים. ולפי דרכינו יתפרש היטב כי כשם שמרדכי הצדיק האיר עיניהם של ישראל בכתנות אור, כמו כן רבי שמעון בן יוחאי הוא מאיר"ת עינינו להכניס אור בבני ישראל שיהיה כתנות אור.

ולטעם זה אנו מודליקין אור לכבוד התנא הקדוש רבי שמעון בן יוחאי, ואף שהוא רק אור גשמי, מכל מקום הוא אור לאור הגדול אשר הדליק רבי שמעון בן יוחאי והוריד בעולם אור בהיר בשחקים המאיר מסוף העולם ועד סופו, והוא משפיע לכל בני ישראל הקרובים לאתרא קדישא מירון, וגם להרחוקים ממקום הציון הקדוש, כי ברוחניות אינו תופס מושג של ריחוק מקום, ובנפש כולנו קרובים להתנא רבי שמעון, כולנו מתחממים לאורו, ומצטרפים אנו עם בני ישראל הנמצאים באתרא קדישא, ואנו שופכים שיה לבבינו להשי"ת, והא"ר עינינו בתורתך, שבזכות התנא רשב"י נוכח להארת העי"ן שלנו שלא נהיה מוגשמים כל כך ונוכה לכתנות אור באלף, ועל ידי כח התורה יאיר קצת אורה בכתנות עור שלנו, קצת רוחניות וקצת אור של קדושה בגשמיות שלנו ובמדינה המגושמת שאנו חיים, קצת אור מהקב"ה שנשפע על ידי התנא

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

בני הגמילות הסרים ועדת התנים "תומכין דאורייתא"

שע"י בחורי ישיבת מהר"ל פ"ד סאטמאר
ישמח משה 22 ת.ד. 84 - קרית יואל בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות לבחורי ישיבתנו הק' בעת שמחתם באירוסיהם למז"ט

שיר וקול תודה

גילה ורינה, שפתינו תרננה, בזאת השורה, נברך ברכת מז"ט בשפה נעימה וברורה
באירוסי ידידנו וחברינו, הצמוד באהבה בקירות לבבינו, הבחור היקר המופלג
אשרי שלו ככה, כלי מחזיק ברכה, כולו מחמדים, עוסק בתורת משה בנעימי
'דיו רב לו במעשי צדקה וחסד, ובפרט מסור בלב ונפש להצלחת ולהרמת הגמ"ח

הבה"ח **חיים מאיר גאלדבערגער** גי"ו

רַגְלֵי שְׂמֵחָתוֹ בְּאִירוּסֵי עַבְיָה שְׁתַּחֲוֶי לְמִזְ"ט וּבְשַׁעֲמוֹמֵי צַדִּיקִים
וְהַמְרִיבִים וְהַנְּאֻמִּים, לְמַעַן הַרְבִּיב קֶרֶן הַגְּמִ"ח "עֲזַרְתַּתְנִים".

ובהאי עידן דחדוותא נשגד כסא דברכתא, בברכת הודא"ה לעילא מכל תושבחתא,
על פעולותיו המרובים והנאמנים, למען הרבות קרן הגמ"ח "עזרת התנים".

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא, רבון עלם ועלמיא, שהזיווג יעלה יפה כליל בהוד ובתפארת, יציץ
ויפרח כגפן אדרת, ויזכה לבנות בית נאמן לישראל למשמרת, ע"ד ישראל סבא למזכרת, ויושפע לו
משמי מרומא עילאה, הני תלת מילי מעליא, דבמזלא תליא, ויגדלו דורות ישרים עפ"י דרך בעל "ויואל
משה", הנמשכת לנו בזאת הברכה אשר "ברך משה", בנים ובני בנים עוסקים ב"שערי תורה", מתוך
שמחה ו"אורות חיים" לשם ולתפארה, אכיה"ר.

הכו"ח בברכת הודא"ה
הנהלת הגמ"ח

הרה"ק עזר וישעיהו "ברך משה" רהסודרי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקודה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח ר' ישראל אלעזר מאבאק שליט"א

לנישואי בנו ביום המישי בקרית יואל יע"א

הרב ר' ישראל יודא בערגער שליט"א

ר"מ בישיבתינו הק'

ולחותנו הרב הגאון רבי חיים שלום קליין שליט"א

לאירוסיו בתו, נכדתו

הר"ר שלמה גרובי הי"ד

ולחותנו הרה"ח ר' יעקב מיכאל היילברון שליט"א

להולדת בתו, נכדתו - קידושא רבא בביהמ"ד ספינקא רח' דונולו

הר"ר מנחם מענדל יאקאב הי"ד, אלעד

ולאביו הרה"ח ר' חיים אליעזר יאקאב שליט"א

להולדת בתו, נכדתו - קידושא רבא בביהמ"ד קרעטשניף רח' השליה

קרו
"נפש חיה"

ע"ש הרבנית הצדיקה
מרת ח' מייזליש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע ח"י שבט תשנ"ג
☆☆☆

קרו
"חסדי מנחם משה"
ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆☆☆

קרו
"תהלה לדוד"
ע"ש ר' משה דוד
מעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משולם ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשמ"ח
☆☆☆

קרו
"אב"ן ישראל"
ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע מ"ו חשוון תשל"ז
☆☆☆

קרו
"ציון לנפש חיה"
ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע מ' שבט תשנ"ג
וונתו מרת חיה ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆☆☆

קרו
"חסדי בא"ר"
ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ז
וונתו מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שמעון
נלב"ע ה' סבת תשנ"א
☆☆☆

קרו
"ממכון שבתו
השניח"

קרו
"חסדי שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי וורצבערגער ז"ל
נלב"ע ה' כסלו תשנ"ב
☆☆☆

קרו
"חסדי ישראל יעקב"
ע"ש ר'
ישראל יעקב איזנבערגער ז"ל
נלב"ע מ"ו איר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל ג' כ"ו סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆☆☆

קרו
"חסדי שמואל וחנה"
ע"ש
ר' שמואל זאב לעווי ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
וונתו מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון תשל"ז
☆☆☆

קרו
"אנשי חי"ל"
ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמ"י ז"ל
נלב"ע ז' שבט תשנ"ג
וונתו מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל מבי"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשנ"ג
☆☆☆

קרו
"צב"א מרו"ם"
ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
וונתו מרת בריינדל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆☆☆

קרו
"אפריון נמטי' לר' שמעון"
ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ז' מנחם אב תשנ"ח
☆☆☆

קרו
"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חזקי' איתמר טובי' ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה